

vergadering **10**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 28 november 2018

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
ONTSLAG VAN VLAAMSE VOLKSVERTEGENWOORDIGERS	4
COMMISSIE VOOR ONDERWIJS	
Verkiezing van de voorzitter	4
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	4
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Bart Caron, Katia Segers en Björn Rzoska betreffende het afkoppelen van uitzendingen via antenne (DVB-T) – 1768 (2018-2019) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	4
ONTWERP VAN DECREET betreffende de onderwijsdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs – 1752 (2018-2019) – Nrs. 1 en 2	
Voorstel tot aanvulling van de agenda	5
ACTUELE VRAAG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het actieplan hardfruit	5
ACTUELE VRAAG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het stilvallen van gewestelijke planprocessen	9
ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de nood aan een meer gecoördineerd klimaatbeleid	
ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Europese klimaatstrategie	
ACTUELE VRAAG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de reactie van de Vlaamse Regering op het negatieve klimaatrapport van het VN-milieuagentschap en de ambitieuze plannen van de Europese Commissie	
ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de aangescherpte Europese klimaatambities en de impact daarvan op het energiebeleid	
ACTUELE VRAAG van Willem-Frederik Schiltz aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het klimaatbeleid in het licht van de hogere Europese klimaatambities	12
ACTUELE VRAAG van Peter Persyn aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de tweetaligheid in GGC-rusthuizen in Brussel	21
ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de stijgende schoolkost, aangekaart door het netwerk Samen Tegen Armoede	
ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over armoede en onderwijskansen	24

ACTUELE VRAAG van Paul Van Miert aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over een superdatabank voor het verkeer	
ACTUELE VRAAG van Dirk de Kort aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het verkeersplatform Mobili-Data	30
ACTUELE VRAAG van Karin Brouwers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de halte van De Lijn aan het station Brussel-Noord	
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de beslissing van De Lijn om haltes aan het Brusselse Noordstation tijdelijk te verplaatsen	34
ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het terugdringen van recidive in de gevangenen via een sociale-impactobligatieproject	38
ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de strijd tegen hiv-besmettingen	41
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	45
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen – 1663 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 6	
Algemene bespreking	45
Artikelsgewijze bespreking	47
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over een openbare radio- en tv-zender voor ouderen – 1757 (2018-2019) – Nr. 1	
Verslag	47
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Bart Caron, Katia Segers en Björn Rzoska betreffende het afkoppelen van uitzendingen via antenne (DVB-T) – 1768 (2018-2019) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	48
HULDE	49
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen – 1663 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 6	
Aangehouden stemmingen	52
Hoofdelijke stemming	53
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	53
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	56
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	56

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.07 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Cindy Franssen, Michèle Hostekint, Martine Taelman, Karim Van Overmeire, Daniëlle Vanwesenbeeck: ambtsverplichtingen;

Sonja Claes, Ingeborg De Meulemeester, Yamila Idrissi, Freya Saeys, Ann Soete, Sabine Vermeulen: gezondheidsredenen.

Minister-president Geert Bourgeois en minister Sven Gatz zijn eveneens verontschuldigd.

ONTSLAG VAN VLAAMSE VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 21 november 2018 neemt de heer Bart Nevens met ingang van 2 december 2018 ontslag als Vlaams volksvertegenwoordiger. (*Applaus*)

Bij mail van 25 november 2018 neemt mevrouw Kathleen Helsen met ingang van 2 december 2018 ontslag als Vlaams volksvertegenwoordiger. (*Applaus*)

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS

Verkiezing van de voorzitter

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 27 november 2018 verzoekt de heer Koen Van den Heuvel, voorzitter van de CD&V-fractie, mevrouw Kathleen Helsen na het beëindigen van haar parlementair mandaat als voorzitter van de Commissie voor Onderwijs te vervangen door de heer Jan Durnez.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Dan verklaar ik de heer Jan Durnez verkozen tot voorzitter van de Commissie voor Onderwijs vanaf het beëindigen van het parlementair mandaat van mevrouw Kathleen Helsen. (*Applaus*)

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St. VI.Parl. 2018-19, nr. 60/9*)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Bart Caron, Katia Segers en Björn Rzoska betreffende het afkoppelen van uitzendingen via antenne (DVB-T) – 1768 (2018-2019) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, ik wil bij hoogdringendheid een voorstel van resolutie op de agenda zetten in verband met de afkoppeling van uitzendingen via antenne door de VRT. Dat voorstel van resolutie is digitaal ingediend.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET betreffende de onderwijsdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs – 1752 (2018-2019) – Nrs. 1 en 2

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft mevrouw Kathleen Helsen bij motie van orde het woord gevraagd.

Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Voorzitter, nu ik nog voorzitter ben van de Commissie voor Onderwijs, zou ik u willen vragen om een agendapunt toe te voegen aan de plenaire vergadering van volgende week. We hebben in de commissie het ontwerp van decreet betreffende de onderwijsdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs besproken en goedgekeurd. Het verslag is zo goed als klaar. Ik zou u dus willen vragen om het volgende week aan de agenda van de plenaire vergadering toe te voegen zodat de implementatie ervan in het onderwijs op een degelijke manier kan gebeuren.

De voorzitter: Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Dan is aldus beslist.

Mevrouw Helsen, proficiat dat u zo snel een besluitvorming klaar krijgt. Dat is ongelooflijk.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het actieplan hardfruit

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Voorzitter, collega's, minister, dat de sector van het hardfruit – de appels en de peren in de volksmond – in moeilijkheden zit, is een open deur intrappen. Iedereen weet dat omdat het al jaren zo is. In juli vorig jaar hebt u een actieplan 'hardfruit' aangekondigd en afgesproken met de sector. Er waren veertien ondertekenaars: producentenorganisaties, telersverenigingen, exporteurs. Iedereen met enig belang in de sector zat rond de tafel en heeft het actieplan ondersteund.

Het actieplan zou werken rond drie belangrijke pijlers: kwaliteit, rendabiliteit en onderzoek. In juli 2017 is er een foto genomen met iedereen die daar aanwezig was, maar sindsdien is het stil gebleven rond het actieplan. Ik zeg dat niet, minister, maar dat zegt de Boerenbond, toch een van de belangrijkste spelers op

de markt van de landbouw en een van de belangrijkste vertegenwoordigers van de fruitsector. De Boerenbond trekt aan de alarmbel en is zelfs deze week op uw kabinet geweest om te vragen wanneer u eindelijk actie zult ondernemen omdat er vandaag veel te weinig gebeurt, om niet te zeggen niets. Zij zeggen dat er rond bepaalde aspecten van het plan zelfs geen bereidheid is tot samenwerking tussen bepaalde ondertekenaars van dat actieplan.

Minister, wat gaat u doen om met dat actieplan eindelijk een doorstart te maken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, ik heb uiteraard geregeld overleg met de fruitsector. Deze week ging dat overleg specifiek over het actieplan.

Wat u zegt, klopt niet. Er is inderdaad een actieplan, dat met alle schakels in de keten werd afgesproken. De sector heeft het namelijk heel zwaar, vooral wegens de Ruslandboycot. Maar ook een aantal andere zaken spelen mee. Daardoor zijn de prijzen niet goed en staat het water hun aan de lippen.

Iedereen staat volmondig achter dat plan. Het wordt uitgevoerd. Er werden twintig actiepunten afgesproken. Ik heb ze allemaal opgelijst. We hebben onze verantwoordelijkheid genomen en hebben die actiepunten opgestart. De organisaties kregen de nodige middelen om die uit te voeren.

Waar zit het probleem? Want dat probleem is er effectief, laat ons daarover eerlijk zijn. Er is een probleem in de sector zelf. Men heeft een aantal afspraken gemaakt over wat er in de sector zelf moest gebeuren. En nu merken we inderdaad dat alle neuzen niet in dezelfde richting staan en dat er een interne ruzie is. Men wordt het bijvoorbeeld niet met elkaar eens over hoe men de kwaliteit van dat hardfruit moet verbeteren. Dat is vooral een probleem van de sector zelf, waar we iedereen op één lijn moeten krijgen.

Ik ben het engagement aangegaan om rond de tafel te gaan zitten met al die verschillende actoren en iedereen op zijn verantwoordelijkheid te wijzen. Het gaat natuurlijk om private spelers. We kunnen hun de arm niet omwringen om die engagementen aan te gaan. We hebben afgesproken dat we op 7 januari de rondetafel opnieuw samenbrengen en de stand van zaken olijsten.

Nogmaals, de actiepunten zijn opgestart. Maar we merken inderdaad dat binnen de sector iedereen nog niet op één lijn zit. Dat is natuurlijk heel jammer, want de meerderheid in de sector wil daar echt de schouders onder zetten. We zullen iedereen op zijn verantwoordelijkheid wijzen en erop aandringen dat dit wel zou gebeuren. Indien dit niet gebeurt, moeten we een plan B ontwikkelen en nagaan hoe we, los van een aantal dwarsliggers, toch kunnen vooruitgaan en werk maken van die kwaliteit.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Enerzijds zegt u dat het niet klopt wat ik hier zeg, om dan vervolgens te zeggen dat hetgeen ik zeg wél correct is en dat het inderdaad zeer moeilijk is om binnen de sector tot een consensus te komen. Laat ons dus toch maar concluderen dat hetgeen ik gezegd heb wel degelijk lijkt te kloppen en dat er een aantal zaken schorten aan dat verhaal van dat actieplan en de interne samenwerking bij de spelers.

U zegt dat het om private spelers gaat en dat de overheid daarin weinig inspraak kan hebben. Ik ben het daarmee niet volledig eens. Een van de spelers, een zeer belangrijke schakel daarin, zijn natuurlijk de producentenorganisaties, de veilingen. Herinner u de Panoreportage van vorig jaar, waarin een aantal problemen

aan het licht kwamen. We kunnen daar wél op inspelen vanuit de overheid. De nieuwe gemeenschappelijke marktordening (GMO) komt eraan. De Europese subsidiemiddelen die Vlaanderen krijgt, gaan naar die veilingen. U hebt daar wel degelijk een tool om ook de veilingen tot verantwoording te roepen. Want ook zij hebben daarin een belangrijke stem.

Ik verneem dat heel veel fruittelers hun fruit rechtstreeks afzetten en dat de rest, het fruit dat ze niet kwijtraken, de mindere kwaliteit, naar de veilingen gaat. Maar het is net op die veilingen dat de prijzen worden bepaald. Wij hebben vandaag dus een probleem. Daaraan moet worden gewerkt. Daaraan kunt u als minister wél iets doen.

Minister, hoe ziet u in de toekomst de GMO richting de veilingen? Want u hebt daar de tool in handen om wél iets te doen voor de sector.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Voorzitter, iedereen is het erover eens dat de sector het zwaar heeft. Daarom is het ook goed dat de minister haar verantwoordelijkheid heeft genomen om dat actieplan uit te rollen. Een actieplan opmaken, is één zaak. Maar de acties moeten natuurlijk ook concreet worden aangepakt. En daarom is het goed dat alle actoren op korte termijn, begin januari, opnieuw rond de tafel zullen zitten, zodat de knelpunten kunnen worden weggewerkt en de acties waarvoor de minister en de regering de verantwoordelijkheden hadden, samen met de sector kunnen worden besproken.

Minister, een nieuwe delegatie van een vierhonderdtal telers uit Limburg, Haspengouw, en ook Wallonië heeft zich georganiseerd om de moeilijkheden in de sector aan te kaarten. Zij zijn vragende partij om ook als actor bij dat overleg van januari te worden betrokken. Minister, staat u ervoor open om hen daar ook op uit te nodigen?

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Voorzitter, men is nooit te oud om te leren. Ik ben goed geplaatst om dat te zeggen want ik was vorig jaar bij de voorlaatste pluk op stage in het zeer mooie bedrijf Cocquyt. Wat mij treft, minister, is dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de Europese Unie ook de nadruk legt op risicokosten. Ik zou u willen vragen om met uw partners te kijken naar de risico's, de berekeningssystemen, de bescherming met netten tegen vogels, de overkapping, de weersverzekering. Ik ben wellicht de enige fruitkweker die in deze zaal verkozen is, samen met collega-landbouwer Dochy, en ik volg dan ook met grote aandacht wat daar zal worden gezegd.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Minister, we hebben in de commissie al heel vaak gedebatteerd over het huidige landbouwmodel en u weet dat wij zouden willen dat er fundamenteel andere keuzes worden gemaakt. Daarnaast heb ik ook al heel vaak gezegd dat er meer dan ooit nood is aan een sterke overheid, in het belang van de landbouwers, in dit geval de fruittelers. U zegt terecht dat het water hun aan de lippen staat. Vorige week was er nog een noodkreet. Wanneer heel veel Europese middelen, GMO-gelden (gemeenschappelijke marktordening), naar producentenorganisaties gaan en dus niet bij de landbouwer terechtkomen, dan is er een probleem. Het systeem heeft vandaag zijn limieten bereikt, er is een te groot verschil tussen de kostprijs en de verkoopprijs en ik roep u dan ook op om uw verantwoordelijkheid te nemen en al die producenten en organisaties rond de tafel te brengen in het belang van de landbouwer.

Minister Joke Schauvliege: Het actieplan is met de volledige keten tot stand gekomen. Er zaten engagementen in die de overheid zou nakomen en er zaten engagementen in die de sector zelf heeft genomen. Ik kan u een gedetailleerd overzicht geven van wat er sindsdien is gebeurd.

Ik herhaal nogmaals dat de overheid volop werk maakt van de acties die ze op dat lijstje heeft gezet. De middelen zijn overgemaakt en het onderzoek loopt.

Het klopt dat er binnen de sector spanningen zijn. U verwijst daarbij naar de veilingen. Veilingen zijn producentenorganisaties. Het gaat om verschillende telers die samenwerken. Specifiek aan die veilingen is dat zij in het kader van de GMO binnen het Europese beleid middelen krijgen om samen sterker te staan. In de nieuwe toekomstige GMO benadrukken wij dat dit ten goede moet komen van de telers zelf of van zij die aangesloten zijn bij een veiling, en dat er meer transparantie moet zijn. We hebben daar in de commissie ook al over gediscussieerd. Ik volg u helemaal wanneer u zegt dat dit in de toekomst verder op die manier moet worden uitgewerkt. Wij zullen alle actoren bijeenroepen en iedereen wijzen op zijn verantwoordelijkheid.

Recent hebben we de problematiek van de fruitsector op Europees niveau ter sprake gebracht. Die sector heeft immers zwaar te lijden onder de Rusland-boycot die sinds begin deze legislatuur loopt.

Mevrouw Christiaens, ik ben uiteraard bereid om ook de nieuwe fruitorganisatie, die ik samen met de voorzitter van dit parlement heb ontvangen in zijn bureau, uit te nodigen voor de rondetafel van 7 januari 2019.

Mijnheer De Croo, in de GMO zit inderdaad een risicobeheersing die de Vlaamse Regering nu aan het uitwerken is. Wij gaan voor de brede weersverzekering, waarin de GMO een heel belangrijke rol kan spelen.

Ik denk dat we allemaal hetzelfde willen, namelijk dat er actie wordt ondernomen op het terrein en dat iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt. Maar er zijn inderdaad spanningen binnen de sector zelf en op het vlak van de veilingen. We zullen alles doen wat we kunnen om dit op te lossen en om ervoor te zorgen dat de telers en vooral de producenten een correcte vergoeding krijgen en dat er loon naar werken is.

Jelle Engelbosch (N-VA): Dat klopt. Die acties zijn nodig en ook nuttig, maar u hebt de sleutel in handen en u zegt zelf dat de komende GMO van levensbelang zal zijn. Vandaag beconcurrert de sector zich onderling gewoon dood. De veilingen werken vandaag op omzet en niet op kwaliteit. 'We moeten zoveel mogelijk omzet draaien. We leveren liever iets een mindere kwaliteit, zolang alles maar in bulk weggaat.' Daartegenover staat de fruitkweker met zijn mooie producten, die ook een lagere prijs krijgt.

Ik denk dat we binnen de GMO echt wel tools in handen hebben om de sector op een lijn te krijgen, de telers enerzijds en de afnemers en retailers anderzijds. Als het hier aan de linkerzijde een zootje ongeregeld is – als ik het zo even mag verwoorden –, dat niet overeenkomt, dan gaan we zeker te laat komen en gaan de retailers alles blijven bepalen. Ik denk dat we daar met de GMO de sleutel in handen hebben, maar ik zie dat u die mening deelt. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het stilvallen van gewestelijke planprocessen

De voorzitter: Deze vraag werd aanvaard, omdat dit de laatste vergadering van de heer Nevens is.

De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Dank u, voorzitter, voor zoveel goedheid.

Collega's, dit is inderdaad mijn laatste wapenfeit hier in het parlement, maar toch geen onbelangrijk en ik vraag er dan ook aandacht voor.

Wij zijn er na al die jaren in geslaagd om de procedures te vereenvoudigen. De milieueffectenrapportages (MER's) en de gewestelijke uitvoeringsplannen (RUP's) hebben we samengevoegd in één procedure die de burger meer inspraak geeft, wat een heel goede zaak is. We hebben ook overgangsmaatregelen genomen voor de dossiers die al jaren aanslepen, die al jaren in behandeling zijn. Toch vraag ik aandacht voor de dossiers die vandaag nog op het bureau liggen en die behandeld moeten worden. Het gaat om vier belangrijke dossiers, vier gewestelijke dossiers van groot belang, met name de N42 Wetteren-Zottegem, waar onze fractievoorzitter al aandacht aan geschonken heeft in het kader van de verkeersveiligheid, en een aantal dossiers in het kader van wateroverlast.

Wat is nu het probleem? Er moet nog een plenaire vergadering plaatsvinden of al die jaren werk zullen voor niets geweest zijn. 31 december 2018 is de deadline en de uitnodiging voor die plenaire moet 21 dagen op voorhand de deur uit zijn. Mijn vraag is dan ook of u nog een plenaire gaat houden voor al die dossiers voor 31 december dan wel of al die MER- en RUP-planprocessen terug vanaf nul hernomen moeten worden in de nieuwe procedure.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Nevens, ik kan u alvast zeggen dat ik u ontzettend zal missen, wanneer u hier weg bent, zowel in de commissie Omgeving als hier in de plenaire. Bedankt om mij de eer te geven dat uw laatste parlementaire vraag aan mij gericht is. *(Opmerkingen)*

Schoon hé?

Wat de concrete dossiers betreft, collega Nevens, is het zo dat uw lijstje niet helemaal klopt. Sommige dossiers zijn al tijdens een plenaire vergadering behandeld. Het lijstje dat u aanhaalt, klopt dus niet helemaal.

Wat de andere dossiers betreft, is het inderdaad de bedoeling om nog voor eind december die plenaire vergadering te houden. U zegt zelf – terecht, denk ik – dat het dossiers zijn die al jaren aanslepen, omdat ze bijzonder moeilijk en complex zijn. In een aantal dossiers is het heel belangrijk dat er veel overleg is, om ervoor te zorgen dat we in de juiste richting gaan en dat we ook geen zaken in die RUP zetten die bijvoorbeeld in strijd zijn met de alternatieven die onderzocht zijn in de MER. Er moet ook aan het draagvlak worden gewerkt. Vaak moeten we flankerende maatregelen uitwerken, om ervoor te zorgen dat we de dossiers tot een goed einde kunnen brengen.

In een aantal dossiers ben ik heel sterk afhankelijk van andere ministers of andere administraties. U verwijst nogal heel uitdrukkelijk naar de N42. Daarover heb ik gisteren pas de instructies van de bevoegde diensten in mijn mailbox gevonden. We zullen dat zo snel mogelijk doen, maar aangezien ik die instructies

pas gisteren ontvangen heb, is het natuurlijk niet onze schuld dat die zaken niet vooruitgaan.

Dit is geen paraplu om aan te tonen dat het niet om eenvoudige dossiers gaat, dat we daar ook niet over één nacht ijs kunnen gaan. Maar in ieder geval is het de bedoeling van onze diensten – en ik zal hen ook wijzen op hun verantwoordelijkheid – om dat allemaal nog voor eind december te organiseren en om ervoor te zorgen dat de plenaire vergaderingen doorgaan. Uiteraard moet het de bedoeling zijn om dat zo veel mogelijk vooruit te laten gaan.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, het zou misschien goed zijn dat we inderdaad een zicht krijgen op het aantal dossiers waarover het vandaag nog gaat. Ik heb weet van vier dossiers die belangrijk zijn, belangrijk in het kader van wateroverlast en belangrijk in het kader van het realiseren van meer natuur. Het oudste dossier sleept al aan sinds 1999, toen er grote wateroverlastproblemen waren. Als we dit momentum gebruiken, en als u vandaag de garantie kunt geven dat er inderdaad een plenaire gestart kan worden voor deze dossiers, dan zou dat goed zijn, want anders gaan we niet alleen veel tijd en geld verliezen maar ook veel leed veroorzaken. Vandaag zijn er mensen die nog altijd de problemen die al jaren aanslepen, aan den lijve ondervinden en regelmatig met hun voeten in het water staan. Ik ben dus blij om te horen dat u de garantie geeft dat u die specifieke dossiers, waarover nog een plenaire vergadering moet worden gehouden, ter hand zult nemen en dat wij die op een mooie manier kunnen afronden.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Dank u wel, voorzitter. Op de eerste plaats wil ik uiteraard ook gebruikmaken van deze mogelijkheid om collega Nevens veel succes toe te wensen met zijn toekomstig mandaat.

Anderzijds wil ik even opmerken dat ik denk dat de bekommernissen die hij hier meegeeft, terecht zijn. We willen allemaal eenvoudige en versnelde procedures, zeker inzake planprocessen. Niemand heeft er baat bij dat die planprocessen al te veel tijd in beslag nemen. Regelmatig stel ik ook schriftelijke vragen over de doorlooptijden van die planprocessen. Voor het Vlaamse Gewest bedragen die op dit ogenblik om en bij de 777 dagen, vanaf het voorontwerp tot aan de definitieve goedkeuring. Dat is natuurlijk een heel lange periode. Wat dat betreft, wil ik collega Nevens dus steunen in zijn vraag. Ook aan u, minister, wil ik vragen er zeker op toe te zien dat deze planprocessen zo snel mogelijk beëindigd kunnen worden, zodat niet al het werk dat al geleverd is, tevergeefs is.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, ik ben het niet dikwijls eens met u, maar in dezen wel. Ik ga de collega namelijk ook wel missen in de commissie en hier in de plenaire vergadering. Mijnheer Nevens, ik vergeet nooit de steun die u mij gaf, helemaal in het begin, toen ik aanklaagde dat het Vrijstellingenbesluit zo ver werd geïnterpreteerd, dat zelfs de aanleg van een parking voor vijfhonderd wagens op de luchthaven van Deurne tot de mogelijkheden behoorde, zonder stedenbouwkundige vergunning. Ik dank u nog altijd voor de steun die u mij toen gaf.

Ik wens u ook veel succes met uw mandaat van gedeputeerde. Het is wel jammer dat u het moet doen zonder onze groene collega. Alleszins veel succes.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben het ook met u eens, collega Pira, zoals ik daarnet al zei.

Collega Nevens, ik heb daarnet al gezegd dat ik er alles aan zal doen en ook duidelijke instructies zal geven aan onze diensten om op tijd die plenaire vergaderingen te organiseren.

Wat de planprocessen betreft en de doorlooptijd, collega Peeters, heb ik daarnet de situatie al geschetst. Het feit dat collega Nevens aangeeft dat een van die dossiers al meegaat sinds 1999, toont ook wel dat het om heel complexe dossiers gaat, waarover vaak heel grote discussies zijn op het terrein. Dat vraagt tijd, dat vraagt heel veel massagewerk om iedereen op dezelfde lijn te krijgen, waardoor de doorloopfase soms wat langer is vooraf ingeschat. Eenmaal je gestart bent met je RUP, heb je dan echter ook de zekerheid dat er niet allerlei procedures zullen worden aangespannen, waardoor je dan vastloopt. Daar verliezen we wel eens tijd, dat klopt. Maar het zijn vaak ook dossiers waarbij heel veel stakeholders betrokken zijn, die vaak ook totaal andere visies hebben. Dus dat maakt het niet evident. Maar dat betekent niet dat we de zaken daarom op hun beloop laten, integendeel. Er is al heel veel overleg geweest. Er is ook heel veel oog voor flankerende maatregelen om het op die manier op het terrein te laten verlopen.

Nogmaals, in een aantal van die dossiers zijn we ook afhankelijk, uiteraard, van andere diensten, en moeten we ervoor zorgen dat we ook daar tijdig alle informatie hebben. Nogmaals bedankt voor uw laatste actuele vraag.

De voorzitter: En nu, mijnheer Nevens, uw laatste woorden. *(Gelach)*

Bart Nevens (N-VA): Dank u, voorzitter. Collega's, mijn laatste woorden zijn inderdaad aangebroken.

Minister, ik ben blij met uw antwoord. In dezen kunnen we de politiek geloofwaardig maken door echt te handelen en door niet al die tijd en al het geld en al de overlegmomenten die er zijn geweest in zeer complexe en moeilijke dossiers overboord te gooien. Uiteindelijk moet dat de boodschap zijn die ik vandaag wil geven aan het Vlaams Parlement. We mogen onze tijd hier niet verdoen. We moeten oplossingen brengen die de burgers zien, zodat zij ook zien dat wij – het parlement, de minister, de regering – de problemen die zij vandaag hebben, opnemen.

Minister, ik heb mijn schuif reeds leeggemaakt. Ik heb hier nog vier gefrankeerde enveloppen. Ik wil ze u overhandigen om ervoor te zorgen dat er inderdaad een plenaire vergadering komt, dat we inderdaad vooruitgang kunnen bieden in deze belangrijke dossiers. Mocht het op de postzegel aankomen, ik schenk u deze enveloppen gratis want ik mag ze toch niet meer gebruiken. *(Gelach. Applaus. Bart Nevens overhandigt de enveloppen aan minister Joke Schauvliege)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de nood aan een meer gecoördineerd klimaatbeleid

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Europese klimaatstrategie

ACTUELE VRAAG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de reactie van de Vlaamse Regering op het negatieve klimaatrapport van het VN-milieuagentschap en de ambitieuze plannen van de Europese Commissie

ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de aangescherpte Europese klimaatambities en de impact daarvan op het energiebeleid

ACTUELE VRAAG van Willem-Frederik Schiltz aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het klimaatbeleid in het licht van de hogere Europese klimaatambities

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ministers, collega's, extreem weer, zoals droogten en overstromingen, dat is geen ver-van-ons-bedshow – dat zijn geen toekomstige dreigingen, ze zijn hier en nu. Ze zijn niet alleen belangrijk, maar ook hoog-dringend. Alle rapporten bevestigen dat er dringend iets aan het klimaat moet worden gedaan: alle rapporten, die van de jongste jaren, die van de jongste maanden, die van de jongste weken, die van de jongste dagen. Ook gisteren nog stelde een rapport van het milieuagentschap van de VN dat we tot vijfmaal meer inspanningen moeten doen als we de opwarming tot anderhalve graad willen beperken.

Minister, elk rapport is telkens weer een wake-upcall, en wat doet u? U duwt op de sluimerknop, om toch maar niet te veel te moeten doen, om het allemaal nog maar eventjes uit te stellen. Telkens weer een alarmerend bericht, en telkens weer duwt u op die sluimerknop.

Gisteren maakten universiteiten hun conclusies kenbaar over het Belgische klimaatbeleid, waaronder ook het Vlaamse. De conclusie is: jullie zijn allemaal gebuisd. Ik moet zeggen dat uw balans inderdaad weinig fraai oogt: geen boskaart, geen betonstop, geen statiegeld, geen klimaatwet. Ons woningpatrimonium blijft energetisch bijzonder slecht, ondanks alle zogenaamde plannen, alle zogenaamde inspanningen. Ook de CO₂-uitstoot van ons transport wordt almaar groter.

We zijn dus op de slechte weg. Mijn vraag aan u is heel concreet: steunt u de vraag van de Vlaamse en Belgische universiteiten naar meer coördinatie van het klimaatbeleid, bijvoorbeeld via een versterking van de rol van de nationale Klimaatcoalitie? Steunt u hun vraag naar een echte, bindende klimaatwet, zodat er ook bindende koolstofreductietrajecten worden vastgelegd?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, in tegenstelling tot de vorige collega wil ik het met u hebben over de Europese klimaatstrategie op lange termijn, die vandaag bekend wordt gemaakt. Europa wil blijkbaar de eerste economie zijn die tegen 2050 klimaatneutraal is. Dat wil zeggen: netto geen uitstoot meer van broeikasgassen, en anders ze opvangen en opslaan. De Europese

Commissie wil dat doel bereiken door een aantal strategische wegen te bewandelen, onder andere een drastische verhoging van de energie-efficiëntie, minder fossiele brandstof, een groter aandeel hernieuwbare energie, wijziging in het transport, de luchtvaart moet bijdragen, en er is ook de uitbouw van een trans-Europees energienetwerk.

Over enkele dagen start in Katowice, in Polen, een conferentie over het VN-klimaatpact – al dan niet bindend, zou ik zeggen. De vraag is natuurlijk in hoeverre de Europese lidstaten de aanbevelingen of de nieuwe klimaatstrategie van Europa zullen volgen.

Mijn initiële vraag was wat uw visie is over die klimaatstrategie van Europa. Maar misschien nog veel belangrijker is de vraag of die klimaatstrategie nog realistisch is en wat het maatschappelijke draagvlak daarvoor is.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Consensusfiguur als ik ben, zal ik de twee vragen van de voorgaande collega's bij elkaar brengen. Ik had mijn vraag over de twee rapporten samen gesteld, omdat ze ook bij elkaar horen.

Ten eerste is er het VN-milieuagentschap, dat duidelijk maakt dat we momenteel, met de vrijwillige engagementen, drie keer te weinig doen om de doelstellingen van Parijs te halen, en dat op termijn de kosten daarvan – de kosten voor milieu, voor biodiversiteit, maar ook voor onze economie, ten gevolge van droogten, bosbranden, productieverlies en noem maar op – gigantisch zijn en dat er meer dan genoeg reden is om er alleen al daarom iets aan te doen.

Ten tweede is er het voorstel van de Europese Commissie, dat eigenlijk hetzelfde zegt, maar dat daarnaast ook veel positiever is en ook klaar en duidelijk wijst op de kansen die er liggen: de letterlijk duizenden miljarden aan potentiële winst en economische groei die er te vinden zijn, als we er drastisch, ondubbelzinnig en duidelijk voor kiezen om te investeren in klimaatneutraliteit en uitstootneutraliteit tegen 2050.

En dus was de vraag op zich nogal voor de hand liggend, minister. We hebben die discussie al meermaals gehad. We weten dat we in Vlaanderen altijd nog een beetje voorzichtig zijn en dat we nog lang niet aan 'klimaatneutraal in 2050' zijn. We hebben zelfs nog niet durven te zeggen dat we dat willen zijn. U en minister Tommelein zijn aan het werken aan een klimaat- en energieplan. We weten nog altijd niet wat daarin staat. Als u ziet wat, ook voor een ontwikkelde economie als de Vlaamse, de mogelijkheden en de kansen zijn en de middelen die we kunnen realiseren door drastisch te kiezen voor een zeer vooruitstrevend klimaatbeleid, zijn we dan van plan om dat ook te doen? Wilt u zich daar met deze regering ondubbelzinnig achter scharen, zodat we ook aan degenen die daar inspanningen voor moeten doen, kunnen garanderen dat ze mee de vruchten zullen plukken? Dat is immers de essentie van een rechtvaardige transitie.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ministers, ik ben blij dat u hier samen bent om samen op deze vragen te antwoorden want het klimaat- en energiebeleid zijn natuurlijk onlosmakelijk met elkaar verbonden. Gisteren werd de probleemstelling nog eens heel duidelijk scherpgesteld door de Verenigde Naties. We moeten inderdaad niet één, niet twee, maar drie tandjes bij steken, driemaal zoveel inspanningen leveren om de klimaatdoelstellingen van Parijs te halen.

Daar kwam vandaag onmiddellijk een bijzonder ambitieus en voluntaristisch antwoord op vanuit de Europese Commissie, met een duidelijke doelstelling: Europa

klimaatneutraal in 2050. Daarbij moet het de bedoeling zijn om niet alleen over inspanningen te spreken, maar vooral ook over de baten die een dergelijk ambitieus klimaatbeleid met zich meebrengt. Dat gaat over economie, ecologie, gezonder leven: zaken waar we allemaal achter kunnen staan.

De Europese Unie heeft zeven strategische assen gedefinieerd, die voor een groot stuk in het energiebeleid vervat zitten. Denk aan meer energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, denk aan 'carbon capture and storage' (CCS), aan het omgaan met CO₂ in onze lucht, aan bio-economie en biogas.

Daar zitten heel veel uitdagingen en kansen in voor Vlaanderen om ook binnen de Europese Unie een koplopersrol te vervullen.

Ministers, op welke manier zal Vlaanderen reageren op de strategie van Europa? Staat u er achter? Op welke manier zorgen we ervoor dat Vlaanderen binnen Europa koploper is?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, u hebt het gehoord bij de vorige sprekers: ietwat alarmerende berichten van het Europees Milieuagentschap. We zullen er niet komen als we doen wat we nog maar hebben beloofd. De ambities moeten dus naar omhoog. Aan de andere kant moet ik zeggen dat dit een visie is van de Europese Unie die voor een keertje minder kommer en kwel is en die aantoonst wat de mogelijkheden zijn. De tijden dat klimaatbescherming en economische groei diametraal tegenover elkaar stonden, is voorbij. Gelukkig maar.

We hebben tijdens de afgelopen legislatuur regelmatig de degens gekruist. Vanuit het parlement was er af en toe wel onvrede over de discussies tussen de ministers over wat we nu gingen doen. Er is een interparlementaire klimaatconferentie geweest tussen alle parlementen van dit land, die allemaal hetzelfde voorstel van resolutie hebben neergelegd en oproepen om meer ambitie te tonen, om de voorzetten van de Europese Commissie binnen te koppen, om het dus gewoon te doen.

Minister, op welke wijze zal deze Vlaamse Regering voor de laatste zes maanden haar klimaatbeleid aanpassen om tegemoet te komen aan de oproep om meer ambitie te tonen en het gewoon te doen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Uiteraard moeten we er alles aan doen om ervoor te zorgen dat wereldwijd de aarde niet meer dan 1,5 graden Celsius opwarmt. De Vlaamse Regering wil dit ook doen. Dat is ook de reden waarom we recent een klimaat- en energieplan hebben goedgekeurd. Dit wordt momenteel trouwens in de Nationale Klimaatcommissie tot een geïntegreerd plan hervormd. Het gaat over de periode tot 2030. Daarnaast is er een klimaatvisie die richting 2050 gaat.

We doen in Vlaanderen heel veel inspanningen. In totaal zitten we aan 1,5 miljard euro heel concrete maatregelen die we intern in Vlaanderen nemen. Uiteraard wisten wij dat eind november de Europese Commissie met een nieuwe klimaatvisie op lange termijn zou komen. Het is goed dat het rapport er nu is, dat uiteraard zegt dat er veel meer inspanningen moeten gebeuren. Er is nu het voorstel van de Europese Commissie en we zullen daarmee naar de Vlaamse Regering gaan. Ik kan daar als klimaatminister natuurlijk niet alleen over beslissen. We moeten daarover een standpunt innemen. Er zijn heel wat beleidsdomeinen bij betrokken, zoals Transport, Wonen, Landbouw en Energie. Minister Tommelein zal straks ook nog een antwoord formuleren aan de heer Bothuyne.

Wat onze langetermijnvisie 2050 betreft, zullen wij ons uiteraard enten op de grote ambitie vanuit Europa. We zullen ook binnen Europa werk maken van dat ambitieuze klimaatbeleid om er alles aan te doen om niet boven de 1,5 graden Celsius te gaan.

Mijnheer Danen, u gooit het een beetje over een andere boeg en zegt dat er op het proces moet worden gewerkt om ervoor te zorgen dat het beter loopt. Ik schrik daar een beetje van omdat uw partij in 2011 bijzonder enthousiast was over de nieuwe staatshervorming en de manier waarop klimaat was uitgewerkt.

Ik geloof niet in uw voorstel van een federale klimaatwet waarmee dan alles opgelost zou zijn. Ik geloof in de aanpak van vandaag. Als er meer bindende, striktere maatregelen en wetten moeten komen, dan is er maar één niveau waarop dat kan werken en dat is het Europese niveau. Op die manier zullen alle Europese landen even ambitieus moeten zijn en kunnen we die ambitie in Europa waarmaken.

Klimaat is een wereldwijde problematiek waarin we vanuit Europa een grote voortrekkersrol moeten spelen. Om te komen tot meer bindende uitstootdoelstellingen die afdwingbaar zijn, ligt de oplossing volgens mij niet in een of andere federale wet, maar moet daar vooral op Europees niveau werk van worden gemaakt. Op die manier zitten we met een gelijk speelveld waarbij iedereen voor dezelfde doelstelling gaat. Zo zullen we ook veel meer kunnen wegen op de wereldwijde uitstoot en de vermindering van de opwarming van de aarde.

Ik deel de ambitie en ik vind dat we ervoor moeten gaan, maar over de heel recente visie van de Europese Commissie moet nog binnen de Vlaamse Regering het standpunt worden scherpgesteld. We moeten dat samen uitpraten, aangezien het over een pak bevoegdheden gaat die verdeeld zitten over verschillende ministers. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Voorzitter, ik vond het belangrijk dat ik hier aanwezig was, aangezien het energiebeleid het klimaatbeleid inderdaad versterkt. We zetten alles op alles. Als de vraag is wat ik nog bijkomend zal doen, dan zou ik dat in feite een blamage vinden. Want als ik nu nog een versnelling hoger zou moeten gaan, dan zou dat betekenen dat ik mijn job als energieminister in de voorbije jaren niet goed heb gedaan.

De Europese Commissie schuift vandaag zeven pijlers naar voren, en vier daarvan zijn gericht op energie. Energie-efficiëntie staat altijd al vooraan. We hebben de maatregelen genomen in het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2030 rond energie-efficiëntie, uitfasen van fossiele verwarmingsbronnen, maar ook hernieuwbare energie maximaliseren en meer elektriciteit gebruiken als energiebron. Dat is het tweede wat de Europese Commissie zegt. Wij doen alles – en dat is een understatement – om zo veel mogelijk hernieuwbare energie te realiseren in Vlaanderen: zon, wind, warmte. We halen onze tussentijdse doelstellingen. We staan aan de kop in Europa, zowel qua zon per vierkante kilometer als qua windmolens per vierkante kilometer. Voor mobiliteit hebben we het Clean Power for Transport, het laadpalenplan – ik heb vanmorgen in de commissie collega Diependaele van antwoord gediend – en dan een slimme netwerkinfrastructuur en interconnectiviteit. U weet dat het decreet Digitale Meter normaal gezien nog deze maand, of volgende maand dan toch, in de plenaire en in de commissie moet komen.

Het besluit is dus: we doen er alles aan, we blijven ervoor gaan. Het is niet alleen de minister van Energie maar iedereen die samen die doelstelling moet halen. Ik geloof in innovatie, maar ik geloof ook in het feit dat samenwerking loont, en dat wij de doelstellingen samen kunnen bereiken, collega Schauvliege.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik had die antwoorden natuurlijk wel een beetje verwacht. U gaat een aantal dingen opsommen die u wel goed hebt lopen. Maar er zijn er nog veel meer die minder goed lopen, en op zich is dat misschien niet het belangrijkste. Het belangrijkste is dat iedereen aangeeft dat er veel meer moet gebeuren dan nu het geval is, en dat er blijkbaar geen intentie is om meer te doen.

Er moet veel meer gebeuren, en ik stel mij echt de vraag wat u gaat antwoorden aan al die tienduizenden die zondag door de straten van Brussel zullen trekken. Want ik wil dat wel van u horen: wat gaat u antwoorden op hun vraag om meer te doen om het klimaatbeleid sterker in te bedden? Want we moeten veel meer doen dan nu het geval is, want we komen er inderdaad niet. Alle rapporten staan op rood; alle alarmen gaan af. U duwt op de sluimerknop, en slaapt gewoon verder.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ministers, u weet dat ik, in tegenstelling tot sommige klimaatfanatici en milieuactivisten hier achter mij, niet meedoe aan het doemdenken wat betreft de opwarming van de aarde. En ik vraag mij af waar jullie gebleven zijn de afgelopen dagen. Zowel in Frankrijk als in Wallonië, maar ook in Vlaanderen, komen steeds meer mensen de straat op omdat er geen draagvlak is voor hernieuwbare energie en dergelijke, en de milieutaksen. De gele hesjes – voor een West-Vlaming klinkt dat misschien raar – die op straat komen, protesteren tegen het feit dat er continu milieutaksen gelegd worden op brandstof, op energie, en dergelijke. En nu gaan we nog eens de klimaatdoelstellingen en dergelijke verhogen.

Ik vraag mij dus echt af waar u het draagvlak denkt te halen, en wat de kostprijs gaat zijn – en ik ben blij dat u erbij bent, minister – van nieuwe, bijkomende maatregelen voor de gewone Vlaming. Daar gaat het vandaag over, collega Danen: niet over die tienduizenden mensen die op straat komen voor het klimaat, maar wel die tienduizenden, honderdduizenden mensen die op straat komen voor hun hoge energiefactuur, voor de hoge brandstoffen. Daar moet iets aan gedaan worden. Ik wil er trouwens op wijzen dat in andere landen, zoals Frankrijk, mijnheer Macron al terugkomt op bepaalde beslissingen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ik wil collega Sintobin er toch even op wijzen dat er ook een tijd geweest is dat mensen bang en ongerust waren en er tegen waren dat we zouden investeren in treinen. Een paar jaar later brachten die treinen duizenden mensen naar hun werk om hun kost te verdienen, en werkten duizenden mensen aan dat spoor, in plaats van aan het produceren van paardenkarren. Dus wie probeert de evolutie tegen te houden, die doet aan niemand een plezier – in de laatste plaats zelfs een plezier aan diegenen die in de toekomst hun kost zullen moeten verdienen in hopelijk een leefbaar land, en hopelijk in een economie die niet die van gisteren of van eergisteren is, maar die van morgen.

Want het is daar, collega Sintobin, dat voor die tienduizenden, honderdduizenden of miljoenen Vlamingen en anderen jobs zullen liggen. Niet in de industrie van gisteren, niet in de ecologie van morgen, maar in het lef om te investeren, om mee te gaan in wat er in de toekomst zal gebeuren. En dus, ministers, wil ik toch nog eens het volgende vragen. Allebei hebt u de realisaties van deze regering opgesomd. Daar gaat het zelfs niet over. De vraag is: bent u bereid om als erfenis van deze Vlaamse Regering nog een engagement aan te gaan om voluit te kiezen voor die toekomst en ten aanzien van de volgende generatie van Vlamingen heel duidelijk te maken dat daar de winst zit, dat daar de jobs zitten, dat daar een rechtvaardige transitie en een positief klimaat zitten te wachten?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank u wel, ministers, voor de antwoorden. Vandaag geeft Europa een heel belangrijk signaal, namelijk dat het klimaat- en energiebeleid niet alleen ambitieus moet zijn, niet alleen voluntaristisch moet zijn, het moet ook positief zijn. En het is positief. Het is positief voor de ecologie, uiteraard, maar ook voor onze economie en voor onze gezondheid. Die boodschap moeten we mee vertalen in het Vlaamse beleid. In die zin ben ik blij met het klimaat- en energieplan dat nu in de afwerkingsfase zit richting 2030. De klimaatvisie voor 2050 wordt voorbereid door deze regering.

Dat neemt natuurlijk niet weg dat we ook in een aantal heel concrete acties een antwoord moeten kunnen bieden op de ambities van de Europese Commissie. Als ik naar die zeven assen kijk, is er de energie-efficiëntie. We hebben een renovatiepact, mijnheer de minister, maar op dit moment halen we daar de doelstellingen helaas nog niet. We hebben een tandje bij te steken als het gaat over propere mobiliteit. We hebben een CPT-plan (Clean Power for Transport). Ook daar halen we de doelstelling nog niet. Op dat vlak kunnen we zeker nog meer doen en verwachten we van deze regering nog meer acties.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): U hebt het gehoord: voor de ene is wat deze regering doet niet goed genoeg en zijn de maatregelen niet in staat om de doelstellingen te halen en om ambitieus te zijn, en anderen tonen aan waarom we ons nog blindstaren op het conflict. Mijnheer Sintobin, u hebt het mis. Klimaatbeleid is niet een asociaal beleid, is niet een antisociaal beleid, is niet een anti-economisch beleid. Dat is nu net de essentie van de boodschap die Šefcovic, die de Europese Unie gebracht heeft, namelijk dat de transitie naar een emissiearm economisch systeem er een zal zijn waar iedereen in kan meestappen.

Dus, mevrouw de minister, neem die interparlementaire resolutie ter hand. Het staat er allemaal in. Voer bijvoorbeeld een klimaatbegroting in. Toon aan welke maatregelen de regering neemt en wat de impact van die maatregelen, ten goede of ten kwade, op het klimaat zal zijn. Dan hoeven we hier geen ruzie te maken over wie het grootste gelijk heeft, dan zal de discussie zijn of we niet nog sneller kunnen gaan omdat ook de bevolking het zal vragen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Ministers, ik help u graag om de politieke lessen uit dit debat te trekken.

Ten eerste: er is een grote parlementaire meerderheid om echt ambitieus te zijn. Dat is heel duidelijk. Ik interpreteer het dan ook zo dat er ook steun is voor het voorstel van de Europese Commissie.

Ten tweede: met theorie en vage teksten zijn we niet meer tevreden. Het moet heel concreet worden. Collega Schiltz verwijst heel terecht naar een systeem van klimaatbegrotingen. Het moet allemaal heel concreet zijn, het moet opvolgbaar zijn, het moet een concreet transitiepad zijn met tussentijdse doelstellingen, zodat we weten waar we aan toe zijn en of we onze ambities kunnen halen.

Ten derde: het maatschappelijk draagvlak is immens belangrijk. Dat bereiken we niet door feiten te ontkennen, collega Sintobin, voor alle duidelijkheid. Dat bereiken we ook niet door een afwachtende houding aan te nemen. Maar het klopt dat er nog moet worden gewerkt aan een gevoel van betrokkenheid in de brede samenleving.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord

Andries Gryffroy (N-VA): Niemand heeft iets tegen strengere doelstellingen. We moeten wel vaststellen dat in 2017 de uitstoot nog maar eens gestegen is en dat we naar een nieuw record gaan dat waarschijnlijk de komende vijf jaar niet heel consequent zal dalen. De discussie is nu hoe je tot die doelstelling komt. Er zijn hier al een paar zaken aangekaart. We moeten het hebben over tussentijdse doelstellingen en over een klimaatbegroting. Daarover verschillen de visies. We moeten opletten met enkel maar te focussen op een ambitie en ondertussen vergeten dat je een weg moet afleggen. Die weg moet zeer concreet becijferd zijn, met een evidence-based policy. Het moet gaan over zeer concrete voorstellen.

Maar tegelijkertijd moet je er ook voor zorgen dat je het breed maatschappelijk debat meekrijgt. Altijd op de grote industrie schieten, is niet correct. De bedrijven hebben veel gedaan, maar hoe kunnen we nog meer gezinnen en kmo's bij het verhaal betrekken, ook al is dat in de totaalsom, in de absolute cijfers wat minder. Je moet maken dat je breder gaat. Dus mijn vraag, ministers, is: hoe ga je breder werven en hoe ga je heel concreet bepaalde doelstellingen onderbouwen, want wij zijn er wel voor dat de maatregelen rechtvaardig en betaalbaar moeten zijn, en dat de doelstellingen duurzaam moeten zijn.

De voorzitter: Mijnheer Gryffroy, één vraag is voldoende. Dus u hebt gevraagd: hoe ga je het breder trekken?

Kijk het reglement maar na. Een minister kan niet op zeven vragen antwoorden.

Andries Gryffroy (N-VA): Er zijn wel twee ministers: dat is dus voor elke minister één vraag. *(Gelach. Applaus)*

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil nog eens heel uitdrukkelijk herhalen dat ik vind dat we ambitieus moeten zijn en dat we er alles aan moeten doen om ervoor te zorgen dat we niet boven die 1,5 graad Celsius gaan. Dat is heel belangrijk. In die zin zijn de nieuwe inzichten die gisteren zijn uitgebracht, maar ook de visie van de Europese Commissie, voor Vlaanderen heel belangrijk.

Het slechtste wat we kunnen doen, is ruziemaken over het klimaat. Dat is kibbelen over het klimaat. Dat brengt ons geen halve meter vooruit.

Ik zou toch willen zeggen dat de consensus die er inderdaad over de parlementen heen was, ook de resolutie die hier in het Vlaams Parlement is goedgekeurd, een heel belangrijk momentum was. We hebben daarbij het ruziemaken en het kibbelen kunnen overstijgen en we zijn er met z'n allen voor gegaan. Ik zou toch willen oproepen dat we ook die lijn aanhouden.

Wat ook heel slecht is om te doen, is fatalistisch zijn. Dat is zeggen: het is toch allemaal te laat, het is allemaal om zeep, er gebeurt niets. Dat is het niet. We kunnen met concrete maatregelen ook mooie resultaten boeken, en we hebben dat in het verleden met heel concrete maatregelen bewezen.

Als men zegt: je moet een soort klimaatboekhouding aanhouden, dan weet ik wat men bedoelt en waar men naartoe gaat, en we kunnen dat inderdaad ook in de toekomst in de globale begroting van Vlaanderen voorzien. Ik wil er toch op wijzen dat we in Vlaanderen een heel sterke traditie hebben, dat we een eigen Klimaatbeleidsplan hebben, dat daarin heel concrete maatregelen zijn opgesomd, dat daar ook budgetten naast staan. Ik heb daarnet 1,5 miljard euro gezegd. Er komt elk jaar een rapport over de vooruitgang die is geboekt in al die verschillende acties die moeten worden genomen. Dat wordt ook altijd heel uitvoerig besproken in het Vlaams Parlement en dat gaat naar de Vlaamse Regering. Op dat vlak zijn we, denk ik, heel transparant en volgen we de zaken ook goed op.

Uiteraard moeten we bijkomende maatregelen nemen. Als we de rapporten van de VN en van Europa krijgen, en als daarin staat dat er bijkomende maatregelen moeten worden genomen, dan zijn we uiteraard de eersten die zullen kijken welke bijkomende maatregelen we kunnen nemen.

Wat staat er nu in het Klimaatbeleidsplan? Een paar voorbeelden: middelen die naar bijkomende isolatie van gebouwen gaan, middelen die naar een schonere mobiliteit gaan ... Zo zijn er tal van heel concrete maatregelen die daarin zijn opgesomd.

We hebben bottom-up gewerkt. We hebben aan alle verschillende beleidsdomeinen gevraagd om in overleg met de verschillende stakeholders maatregelen aan te leveren. Juist om het ruime middenveld te betrekken, hebben we ook de verschillende klimaatoppen in Vlaanderen gehad, mijnheer Gryffroy. We gaan ook heel veel naar scholen, waar we via milieuzorg op school (MOS) die klimaatproblematiek heel actief op de agenda plaatsen en aantonen waar iedereen zijn steentje kan bijdragen om ervoor te zorgen dat er minder CO₂-uitstoot is.

Voor mij, en ook voor de Vlaamse Regering, is het heel belangrijk, wanneer we een klimaatbeleid uittekenen, dat het technisch haalbaar is, dat het betaalbaar is – daarin zijn de return en de kosten-batenanalyse heel belangrijk – maar ook dat het maatschappelijk aanvaardbaar is. Het is heel belangrijk dat die drie pijlers in evenwicht zijn en dat we voldoende uitleggen waarover het gaat. Waarom worden er bepaalde maatregelen genomen? Hoe schetsen we vanuit de overheid daaromtrent het juiste kader?

Je kunt altijd proberen om nog sneller te gaan, om heel fors een revolutie te ontketen. Ik denk niet dat dat de juiste weg is. Ik denk wel dat de manier waarop deze Vlaamse Regering dit in ruim overleg met het volledige middenveld heeft aangepakt, ook de manier is om opnieuw bijkomende maatregelen te nemen bij de aanscherping van de doelstellingen. Dat moeten we bottom-up doen, met heel veel inspraak en samen met alle beleidsdomeinen die daarbij betrokken zijn. Dat zal de enige juiste manier zijn om die doelstellingen te halen en ook om de juiste resultaten te boeken.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik ga mij daarbij aansluiten. Europa moet uiteraard een aantal bakens uitzetten, maar men moet ook beseffen dat dat niet van bovenuit kan worden gedicteerd. Het moet van onderuit komen. De mensen moeten erbij betrokken zijn, de betrokkenheid van de burgers moet groter zijn en wij moeten aan de mensen blijven uitleggen waarom een aantal zaken noodzakelijk zijn. Dat is niet meelopen of meeheulen, maar ervoor zorgen dat iedereen zich ervan bewust is dat een aantal maatregelen moeten worden genomen. Dat betekent ook dat steden en gemeenten – binnen een maand beginnen ze aan een nieuwe legislatuur – volop moeten inzetten op energie-efficiëntie en op hernieuwbare energie. Ik hoop dat de collega's dat allemaal doen, en ik roep daar ook toe op.

We moeten er ten tweede ook voor zorgen dat de bedrijven mee zijn in het verhaal. En ten derde, minister Schauvliege, moeten we er inderdaad voor zorgen dat het middenveld betrokken is. Maar vooral moeten we als overheid het voorbeeld geven. Dan zullen de burgers, de mensen, de Vlamingen volgen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Eerst en vooral, het klimaatbeleid zal sociaal en rechtvaardig zijn, of niet zijn. Dat is een heel belangrijk uitgangspunt waar we volmondig achter staan. Ecologisme gaat vooral over het goede leven. Als het klimaat onder druk staat, als we op dat vlak weinig maatregelen nemen, dan staat het goede leven ook onder druk.

Minister Schauvliege, minister Tommelein, we zijn bijna door onze tijd heen. Ik wil niet fatalistisch zijn, we hebben nog een heel klein beetje tijd. Maar we zijn niet door onze opties heen. De burgers en de bedrijven doen nu al heel veel voor het klimaat. Ik zou zeggen: laat hen niet in de steek, steek een tandje bij, neem de handschoenen op, zodat u een antwoord klaar hebt op de vele tienduizenden die zondag door Brussel zullen stappen. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik wil het voor de collega's toch nog eenmaal stellen: ik ben geen klimaatnegationist, ik ben ook geen fatalist, ik ben een klimaatrealist. Samen met mij zijn heel wat burgers realistisch, en samen met mij zijn heel wat burgers ongerust over de factuur die iedere keer opnieuw wordt doorgeschoven naar de hardwerkende burgers. Daarom sta ik hier vandaag: niet om nogmaals strengere doelstellingen te verdedigen, zoals de collega's hier achter mij, maar wel om de mensen, de gele hesjes die iedere maand opnieuw moeten vechten om al hun facturen te betalen, al hun milieutaksen te betalen die door jullie en de federale regering worden opgelegd, te verdedigen. Het wordt tijd dat het gedaan is dat de modale burger het gelag betaalt van een dergelijke politiek. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): De politiek moet inderdaad luisteren naar wat mensen willen en kunnen doen. Zij moet zoeken naar manieren om dat te realiseren en in de praktijk te brengen, en zij moet maken dat ze de negatieve gevolgen van bepaalde beleidsdaden inderdaad in de mate van het mogelijke beperkt en compenseert en maximaal oog heeft voor sociale gevolgen. Helemaal mee eens! Maar de politiek en het beleid hebben ook de taak en de verantwoordelijkheid om vooruit te kijken, om een visie te verdedigen, om een lijn uit te zetten waarbij iedereen – ook de industrie, ook de investeerders, ook de mensen die daarin willen vooruitgaan – erop kan vertrouwen dat ze gevolgd zal worden, dat ze ambitieus is, dat we erachter staan en dat we het gaan doen.

Sp.a heeft vanuit de oppositie meegewerkt aan de klimaatresolutie in dit parlement omdat we inderdaad geloven dat dat de taak is van het parlement, en dat er goede dingen in staan. We zijn ook bereid om dat in de komende legislatuur – weliswaar vanuit de meerderheid dan – te blijven doen, maar wel in een Vlaamse Regering en een Federale Regering die het voorbeeld van de Europese Commissie volgen en die een duidelijke, ambitieuze, heldere, toekomstgerichte en hoopvolle lijn uitzetten in dit domein. Want dit is geen bedreiging, dit zijn geen inspanningen, dit zijn kansen, mogelijkheden, jobs voor de toekomst en een planeet waarop we allemaal nog kunnen leven. Wie die verantwoordelijkheid niet wil opnemen, laat heel veel liggen. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik ben blij met de antwoorden van de ministers, die duidelijk positief staan ten opzichte van de ambitieuze Europese agenda richting 2050, richting een klimaatneutraal Europa. Ik ben ook blij dat we hier met vijf stonden, en misschien hadden we hier met zes moeten staan, collega Gryffroy, omdat er een heel breed draagvlak bestaat in dit parlement voor een sterk energie- en klimaatbeleid.

Een energie- en klimaatbeleid brengt geen lasten met zich mee. Dat gaat niet over inspanningen en strenge normen, collega Sintobin, neen, dat gaat over hoe we onze planeet, onze eigen wijk, onze eigen omgeving leefbaar kunnen houden, hoe we de jobs van de toekomst kunnen creëren, hoe we het gezond kunnen maken voor onze kinderen en kleinkinderen om hier te wonen en te leven.

Dat is klimaat- en energiebeleid, dat is waar deze regering voor staat, dat is waar we allemaal samen aan moeten werken. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, ik dank u dat u het initiatief van het parlement omarmt. De tijd van ruzie maken is al lang voorbij. Er moet visie worden ontwikkeld, en die visie over waar we naartoe gaan is er. Vervolgens, mijnheer Gryffroy, moet het gaan over hoe we daar naartoe gaan. Op dat punt zijn we nu gekomen.

Mijnheer Sintobin, wat wij moeten doen, is aan de mensen uitleggen dat als je iets vuilmaakt, je dat opkuist of ervoor betaalt. Zo simpel is dat, dat is de logica die iedereen aanvaardt. Als mensen het niet kunnen betalen om zuinig en proper te zijn, dan is het een taak van deze en volgende regeringen om ervoor te zorgen dat mensen koopkracht hebben, dat ze in staat zijn om hun omgeving, hun milieu en hun maatschappij op het goede spoor te zetten.

Als we dat doen, dan staan we hier over een paar jaar niet meer te discussiëren over waarom het nu al dan niet kon. Dan zal de vraag om nog meer te doen, om ervoor te zorgen dat het Avondland opnieuw een Ochtendland zal worden, onweerstaanbaar zijn en zal niemand eraan twifelen. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Peter Persyn aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de tweetaligheid in GGC-rusthuizen in Brussel

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Tommelein.

De heer Persyn heeft het woord.

Peter Persyn (N-VA): Minister, vorige vrijdag werd in het Brusselse Parlement een ordonnantie goedgekeurd die ervoor zorgt dat een voorgaande vergunning van eentalige unicommunautaire rusthuizen van de Commission Communautaire Française (COCOF) of de Franse Gemeenschapscommissie worden gelijkgeschakeld met vergunningen voor de bicommunautaire Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC).

Mijn partijgenote Liesbeth Dhaene heeft daar fel tegen gefulmineerd. Als juriste houdt ze vol dat die regeling de grondwettelijke toets niet doorstaat. Bovendien maken zij en ook mijn fractie zich serieuze zorgen over het respect voor de tweetaligheid in de rusthuizen die worden overgedragen. Uw collega en partijgenoot minister Gatz, die hier niet aanwezig kan zijn, heeft als minister van Brussel een raadgevende stem in het Verenigd College van de GGC.

Minister, welk advies heeft minister Gatz op de verschillende etappes van het traject in de GGC gegeven?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Persyn, dank u wel voor uw vraag. Ik zal antwoorden namens minister Gatz, die in het buitenland zit.

Het is goed de zaken te scheiden. Eerst en vooral is er het fundamentele en politieke debat over de tweetaligheid van rusthuizen in Brussel. Ten tweede is er ook het technisch ontwerp van ordonnantie, dat vrijdag laatstleden werd besproken in de Verenigde Vergadering van de GGC.

Met betrekking tot de technische ordonnantie kan ik u meedelen dat de reden van die ordonnantie de volgende is: nadat de Franse Gemeenschapscommissie en de bicommunautaire GGC op 20 november een protocolakkoord sloten in 2014, werden in de periode 2015 en 2016 de Franstalige rusthuizen overgeheveld van de Franse commissie in Brussel naar de tweetalige sector. De reden hiervoor lag bij de Bijzondere Financieringswet die ingevolge de zesde staatshervorming werd aangepast.

Alle middelen die bestemd zijn voor de instellingen voor ouderenzorg in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest werden overgemaakt aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, en de ordonnantie die vrijdag in de Verenigde Vergadering werd besproken, is technisch omdat de COCOF-regelgeving die de rusthuizen financierde via een zogenaamd principeakkoord moest worden omgezet naar de regelgeving van de GGC.

De Raad van State zegt absoluut niet dat de ordonnantie, die alleen een wettelijke basis heeft, ongrondwettelijk is. Het gaat hier over het functioneren van de rusthuizen en meer specifiek over de opvang van ouderen. Minister Gatz is niet tegen deze ordonnantie, die noodzakelijk is om de continue werking te waarborgen.

Minister Gatz en ikzelf delen uw bezorgdheden over de tweetaligheid van de bicommunautaire sector. Er werden hierbij concrete acties ondernomen: het lanceren en coördineren van functionele taallessen voor het verzorgend personeel van de rusthuizen op locatie; de organisatie van conversatietafels, dagen van het Nederlands en andere open kansen; en, op vraag van de Brusselse rusthuizen, het testen van het taalniveau van de werknemers en het hen oriënteren naar de cursus.

Conclusie: de bezorgdheid over een goede tweetaligheid van de Brusselse rusthuizen is meer dan terecht. Ze verdient en krijgt de nodige aandacht maar blijft door de krapte aan tweetalig personeel wel een bijzonder grote uitdaging.

Peter Persyn (N-VA): Het is inderdaad niet makkelijk. Het institutioneel kluwen in Brussel heeft wel meer tong- en hersenbrekers voor ons in petto.

Minister, u verwijst naar het principeakkoord van 20 november 2014 tussen het college van de Commission Communautaire Française (COCOF) en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). Wij stellen ons daar serieuze vragen bij. Het was een principeakkoord dat toen niet gelegitimeerd is. Kan het de toets van de Grondwet en de geest en de letter van de zesde staatshervorming doorstaan?

Vorige week stonden hier vier collega's samen over de problematiek in de rusthuizen: de kwaliteit en de continuïteit van zorg en de betaalbaarheid. Ik heb hier ook al een paar keer met andere collega's gestaan om te hameren op het belang van de taal. Ik heb zelfs al eens Lingala gesproken om aan te tonen hoe moeilijk het is als je elkaar niet verstaat.

Minister, voor ons zitten er heel wat haken en ogen aan dat verhaal. Collega Dhaene heeft onlangs nog gezegd dat slechts 6 procent – 3 van de 50 rusthuizen – de taalwetgeving respecteert. Voor ons is lippendienst niet voldoende.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Mijnheer Persyn, ik dank u voor deze vraag. Het is een ongelooflijk belangrijk thema voor ouderen in Brussel.

Het was aanvankelijk een goed idee om van eentalig Franstalige ziekenhuizen tweetalige ziekenhuizen te maken, een beweging die we toejuichen. Daaruit moet natuurlijk voortvloeien dat in de praktijk rusthuizen ook effectief tweetalig zijn.

Zoals de heer Persyn zegt, is zorg heel belangrijk. Zorg moet je in je eigen taal kunnen krijgen. In Brussel wonen Nederlandstaligen en Franstaligen. Als er door de Brusselse overheid iets wordt georganiseerd, moet dat tweetalig zijn of zo snel mogelijk tweetalig worden. Mijnheer Persyn, u hebt ongetwijfeld gezien dat onze fractie zich onthouden heeft bij de stemming, net om dat statement te maken.

Het zal niet alleen van wetten afhangen dat het tweetalig is, maar ook van de praktijk. Zorgen dat zorgkundigen Nederlandskundig worden, zorgen dat er op de werkvloer Nederlands wordt aangeleerd, zorgen dat het Huis van het Nederlands een rol kan spelen, zorgen dat personeel wordt opgeleid, zorgen dat we in het secundair, het technisch en het hoger onderwijs zorgberoepen aanleren aan Nederlandstaligen: daaraan kan de Vlaamse overheid een bijdrage leveren om echt een tweetalig Brussel te maken.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Collega Persyn, ik dank u voor de vraag. Het is een heel belangrijke thematiek.

Minister, ik ben er niet van overtuigd dat de ordonnantie die nu voorligt in de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, noodzakelijk was door de zesde staatshervorming. Ze is het gevolg van een bepaalde politieke keuze die op een bepaald moment aan Franstalige zijde is gemaakt.

Wat mevrouw Van den Brandt zegt, klopt. Als we Brussel aantrekkelijk willen houden voor de Nederlandstaligen en voor de middenklasse, dan moeten we in een voldoende en goed Nederlandstalig zorgaanbod voorzien. Er is nu al een probleem bij de ziekenhuizen en de rusthuizen die een GGC-erkenning hebben. Wat we wel zien, is dat er goede voorbeelden zijn, toevallig vaak aan Nederlandstalige zijde. Daar heeft men wel personeel dat twee- of meertalig is. Men slaagt er daar wel in om Nederlands te leren aan verzorgend personeel dat uit de Filipijnen komt, uit Mexico en uit Roemenië.

Er zijn dus mogelijkheden om de inspectie op de verplichte tweetaligheid te vergroten en om in specifieke budgetten te voorzien binnen de bicommunautaire sector om de tweetaligheid te garanderen.

Minister, het is misschien moeilijk voor u om te antwoorden namens minister Gatz, maar hoe kunt u de GGC de tweetaligheid laten vergroten?

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Minister, u maakt terecht het onderscheid tussen het debat over de tweetaligheid van de rusthuizen in Brussel en het technisch ontwerp van ordonnantie, besproken in de GGC.

En met betrekking tot het eerste, de tweetaligheid, deel ik de bezorgdheid van collega Persyn.

Wat is het basisprobleem? Dat is hier al uitgelegd. Het is moeilijk om in die bicommunautaire sector gekwalificeerd Nederlandskundig personeel te vinden.

Ik ga ervan uit en ben ervan overtuigd dat de ministers Vanhengel en Smet hun werk doen qua opvolging. Minister, mijn vraag werd al aangebracht door mevrouw Van den Brandt: is er een rol weggelegd voor het Huis van het Nederlands? Kunt u daarover iets meer vertellen?

Minister Bart Tommelein: Inderdaad, mijn collega ondersteunt en deelt de bezorgdheden. De basis van het probleem ligt daadwerkelijk bij de krapte op de

arbeidsmarkt. Het is bijzonder moeilijk om gekwalificeerd Nederlandstalig personeel te vinden.

De GGC moet op dit punt niet bij de pakken blijven zitten. Aan de inspectiediensten werd de opdracht gegeven om in het kader van de bevoegdheden toe te zien op het bicommunautaire karakter en de correcte tweetaligheid. Deze kwestie wordt door de Nederlandstalige ministers in de GGC, de ministers Vanhengel en Smet, blijvend opgevolgd.

Het Huis van het Nederlands ondersteunt inderdaad de Brusselse rusthuizen bij het ontwikkelen van een taalbeleid en het uitvoeren van acties die gericht zijn op de realisatie van tweetalige zorgverlening. Dat is belangrijk en moet aandacht blijven krijgen. Het Huis van het Nederlands krijgt daarvoor ook sinds 2012 subsidies van de GGC. Dat blijft een aandachtspunt. Het is nodig om dat te versterken en ervoor te zorgen dat het tot realisaties komt.

Peter Persyn (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Collega's, ik dank u voor de gedeelde bezorgdheid.

Inderdaad, mevrouw Van den Brandt, uw collega Verstraete heeft zich onthouden bij de stemming. Hij wees daarbij op de grote achterstand die er nu al is. En ex-minister Brigitte Grouwels – niet de eerste de beste – heeft zelfs ernstige twijfels geuit over de grondwettelijkheid van de huidige gang van zaken. Ook uitte zij de bezorgdheid over de tweetaligheid in de toekomst.

Mijn fractie blijft niet bij de pakken zitten. Wij laten onze Vlaamse ouderen in Brussel niet los. We hebben een conceptnota ingediend voor een stevige Vlaamse sociale bescherming: coherent, breed, betaalbaar en toegankelijk voor alle Vlamingen, ook in Brussel. We laten onze Brusselse Vlamingen niet los. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de stijgende schoolkost, aangekaart door het netwerk Samen Tegen Armoede

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over armoede en onderwijskansen

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, gisteren voerde Welzijnszorg aan 250 Brusselse Vlaamse en scholen actie tegen armoede. Ze deden dat met een hindernissenparcours aan de schoolpoort. Dat parcours stond symbool voor de hindernissen die kinderen die opgroeien in armoede meemaken op school, de moeilijkheden die ze daarbij tegenkomen en de mindere successen die ze boeken in hun schoolcarrière.

Want, minister, het gaat niet om een klein aantal kinderen. Vandaag groeit maar liefst 18,6 procent van de kinderen onder de 17 jaar op in een gezin in armoede. Eén op de vijf kinderen in onze scholen wonen in een gezin met een inkomen onder het minimuminkomen.

Minister, wat vindt u van die cijfers? Wat vindt u van de voorstellen van Welzijnszorg? Zij stellen voor om in het onderwijs veel meer aan kostenbeheersing te doen, om armoedeverenigingen veel meer binnen te brengen in de scholen en om leerkrachten op te leiden om met armoede te kunnen omgaan in onze scholen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, de actie van Welzijnszorg is inderdaad meer dan symbolisch. Want de mensen zijn ongerust door de stijgende facturen die ze maandelijks door de Vlaamse Regering gepresenteerd krijgen: op openbaar vervoer, water en elektriciteit, maar ook op onderwijs.

Onderwijs is toch een grondrecht voor elk kind, een basisrecht zoals dat ook is geformuleerd in het Kinderrechtenverdrag. Ons eigen Kinderrechtencommissariaat zegt heel duidelijk dat de Vlaamse Regering inspanningen moet leveren om dat gratis onderwijs in het basisonderwijs maar ook in het secundair onderwijs te realiseren.

En wat doet de Vlaamse Regering, collega's? Zij verhoogt de maximumfactuur in het basisonderwijs van 70 naar 85 euro en in het secundair onderwijs is men zelfs nog niet van ver of van dichtbij begonnen met kostenbeheersing.

Deze Vlaamse Regering heeft facturen verhoogd, protest bij mensen in het middenveld geprikkeld maar vandaag ook mensen met of zonder geel hesje echt wel in een heel moeilijke situatie gewrongen. En als er één ding is waar elk kind recht op heeft, minister, dan is het op betaalbaar onderwijs. Mijn heel concrete vraag is hoe u dat zult garanderen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik heb bijzonder veel respect voor de actie die gisteren is gevoerd. Het is ook noodzakelijk dat, zoals elk jaar, de focus wordt gelegd op de mensen die vaak noch de stem, noch de kracht hebben om hun stem luid te laten klinken.

Mevrouw Meuleman, u zegt dat bijna een op vijf kinderen in Vlaanderen opgroeit in armoede. Die cijfers maken iedereen stil. En het is onze gezamenlijke taak om elk kind zoveel mogelijk kansen op kwalitatief onderwijs te bieden.

Mevrouw Gennez, de toegang tot ons onderwijs is gratis. Elk kind kan bij ons naar school, maar de acties die de verenigingen en Welzijnszorg voorstellen, gaan ook over betaalbaarheid maar zien dit wel breder. De organisatie, in tegenstelling tot wat u zegt, beseft dat de school alleen het armoedeprobleem niet kan oplossen. Daar is meer voor nodig. Ik zal even ingaan op de drie sporen waar zij het over hebben.

Het eerste is betaalbaar onderwijs. Zoals ik al zei, is de toegang tot onderwijs gratis. Wij hebben deze legislatuur reuzesprongen voorwaarts gezet om mensen automatisch datgene te geven waar zij recht op hebben. Ik denk dan aan de automatische toekenning van de studietoelage. Binnenkort, bij de nieuwe kinderbijslagregeling, wordt dit trouwens geïntegreerd in de kinderbijslag wat betekent dat mensen niet langer allerlei formulieren moeten invullen om te krijgen waar ze recht op hebben maar dat dit automatisch gebeurt.

U verwijst naar de maximumfactuur die we inderdaad een beetje hebben verhoogd. We moeten scholen in staat stellen om kinderen te geven wat ze nodig hebben. Op die 80 euro voor een heel schooljaar hoor ik niet zoveel commentaar, het gaat vaak over andere uitgaven.

In het secundair onderwijs zal ik niet in het wilde weg tarieven vastklikken maar ik ben wel bereid om daarover na te denken. Samen met onder andere Welzijnszorg zijn wij momenteel bezig met kostenbeheersende projecten in scholen en de resultaten daarvan zijn spectaculair. Wanneer scholen bijvoorbeeld kiezen om geen invulboeken meer te kopen, om tweehandsbeurzen te organiseren, dan kunnen zij een serieuze kostenreductie realiseren. We zullen rekening houden met de resultaten van het project om zoveel mogelijk scholen in dat kader op te nemen.

Een tweede groep voorstellen van Welzijnszorg gaan over het openstellen van scholen voor de buurt en de manier waarop scholen daarin een rol kunnen spelen. Mevrouw Meuleman, ik verwijs graag naar de projecten van de brugfiguren. Onder andere Gent is deze week naar buiten gekomen met de resultaten daarvan. Ik geloof heel sterk dat wanneer een lokaal bestuur inzet op de verbindende functie tussen school en gezin, het daarmee niet alleen een kind kan helpen kansen geven maar hele gezinnen op weg kan helpen naar die verdere emancipatie.

En dan is er ook de lerarenopleiding waarbij deze legislatuur voor het eerst elke jongere die een opleiding volgt als kleuterleider of kleuterleidster een cursus armoedeherkenning krijgt in de hoop dat op die manier alle leerkrachten 'armoedevaardig' worden. Wanneer men armoede niet herkent, kan men er ook niet mee omgaan.

Daarbij aansluitend loopt een bijzonder interessante opleiding in Vlaanderen tot ervaringsdeskundige in armoede. We hebben het daar vorige week ook over gehad. We zetten nu stappen om ervoor te zorgen dat die opleiding opnieuw in Brussel kan worden gegeven. Ik zie dat mensen die uit armoede komen en die de opleiding hebben voltooid, wel hun weg vinden naar onze scholen en naar andere plaatsen in de samenleving. Dat is wat de organisaties vragen, namelijk dat we een beroep doen op de expertise van mensen die het allemaal hebben meegemaakt en dat we gebruik maken van hun ervaringen om te kijken hoe we dit beleidsmatig beter kunnen doen.

Dus collega's, het is – denk ik – een problematiek die heel veel nuance vraagt en die weinig toelaat om hier op de banken groots te staan jubelen. Integendeel, we moeten met stappen op heel veel plaatsen proberen om dat hardnekkige armoedeprobleem, dat ook diep geworteld is bij ons in Vlaanderen, aan te pakken en zo tot beterschap te komen. Samen met de scholen en de leraren probeer ik vanuit Onderwijs te doen wat mogelijk is. *(Applaus bij CD&V)*

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, het siert u dat u vrij bescheiden bent en toegeeft dat er op heel veel vlakken inderdaad nog veel vooruitgang kan en moet worden geboekt. Zoals u aangeeft, moeten we vooruitgang boeken op het vlak van brede scholen, moeten we scholen openstellen, moeten we armoedeverenigingen nog veel meer binnentrekken in die scholen en moeten we opleidingen aanbieden. Het probleem was dat de opleidingen geschrapt waren, omdat er te weinig middelen waren. We moeten daar extra op inzetten, maar dat is niet gebeurd tijdens deze legislatuur. Op het vlak van kostenbeheersing worden de studietoelagen dan wel automatisch toegekend, maar er is van de kinderbijslag geen echt instrument gemaakt om de armoede te bestrijden.

Deze Vlaamse Regering heeft heel veel sleutels en bevoegdheden in handen om armoede te bestrijden, maar als er iets is dat een lift zou moeten en kunnen zijn, dan is het wel ons onderwijs. Onderwijs is een krachtig wapen om iets aan die armoede te doen. Er zijn structurele maatregelen nodig en structurele investeringen in onder andere het kleuter- en basisonderwijs, want daar begint alles. U hebt echter bespaard op de werkingsmiddelen van het kleuteronderwijs door ze niet te indexeren. Er ligt dus nog heel wat werk op de plank.

De voorzitter: Uw punt is duidelijk.

Elisabeth Meuleman (Groen): U hebt wel een toekomstplan voor basisonderwijs, maar dat is voor de volgende legislatuur, dus ik verwacht toch nog wel meer. *(Applaus bij Groen)*

Caroline Gennez (sp.a): Minister, u en de regering fietsen in de verkeerde richting. Elke euro extra voor schoolkosten is een euro te veel voor mensen in armoede, maar ook voor alleenstaande werkende moeders met twee of drie kinderen.

U gaat daar heel vlotjes over. U hebt een studiekostenmonitor die al sinds 1 september 2014 loopt. We zijn meer dan vier jaar verder, maar er is nog altijd geen extra transparantie in die schoolfactuur. Met de sp.a-fractie hebben we wetsvoorstellen ingediend om die maximumfactuur in het secundair onderwijs in te voeren en om incassobureaus op scholen te bannen.

Ouders besparen niet op de school van hun kinderen. Dat is het laatste waar mensen effectief geen geld aan willen spenderen. Mensen die schoolkosten niet kunnen betalen, zitten helemaal in de penarie en deze Vlaamse Regering duwt elke Vlaming daar dieper en dieper in, op de kap van de talenten van onze kinderen en kleinkinderen. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik denk dat we de monitoring en de armoedecijfers in het onderwijs, meer bepaald de onbepaalde schoolfacturen, inderdaad in de gaten moeten houden. Op dat vlak ben ik echter heel gerust in wat veel scholen doen. In elke school waar ik langsga, stel ik vast dat er werkgroepen zijn die op zoek gaan naar manieren om de kosten te drukken. U hebt zelf een voorbeeld gegeven in verband met invulboeken en dergelijke meer.

Let er wel voor op dat we niet alle goede dingen weggooien. Als kinderen met de school niet meer naar een echt theater gaan en in de plaats een theater gaan uitnodigen in de schoolrefter, dan is dat een andere beleving. Ik vind dat we ervoor moeten opletten dat we niet alles zomaar weggooien.

Een tweede punt is inderdaad die schoolkostenmonitor. Ik kijk er ook al zeer lang naar uit. De beste manier om armoede tegen te gaan, is ervoor zorgen dat jongeren een inhoudelijk en zeer sterk onderwijs krijgen. Een voorstel dat de N-VA-fractie toch wel wil doen, is om de schooltoelage aan te passen aan de reële kosten van een opleiding, zodat men niet afhankelijk van een bepaald onderwijsniveau en de reële kosten de school- of studiekeuze niet beïnvloeden.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, elk kind dat opgroeit in armoede is er natuurlijk een te veel. Ik denk dat we het daar allemaal over eens zijn. Armoede aanpakken is natuurlijk niet alleen een opdracht van Onderwijs, maar ook van de departementen Werk, Wonen, Diversiteit, Welzijn enzovoort. Ik denk dat we het daar ook over eens zijn.

Kostenbewust werken in scholen is een belangrijke opdracht. Gelukkig, voorzitter, zijn er ook veel scholen die kostenbewust werken. Misschien moet daar meer aandacht aan gegeven worden en moeten de goede voorbeelden ook wat meer gedeeld worden.

Persoonlijk ben ik hoegenaamd geen voorstander van het feit dat scholen werken met incassobureaus.

Ten slotte mag u het me niet kwalijk nemen, collega's, dat ik u er toch nog eventjes eraan herinner dat de mogelijkheid om de maximumfactuur te indexeren, werd beslist door de voormalige minister van Onderwijs.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Dank u, voorzitter. Minister, collega's, onderwijs is natuurlijk geen eiland. Als er kinderen in armoede op school zitten, is dat omdat ze opgroeien in een arme familie. De cijfers in Vlaanderen, vooral in de centrum-steden, zijn de afgelopen vijftien jaar spectaculair gestegen.

In alle centrumsteden? Neen. Mevrouw Gennez, in uw thuisstad, Mechelen, moet er blijkbaar toch een beleid gevoerd worden dat de kinderarmoede veel minder doet toenemen. Er zijn zelfs jaren dat de kinderarmoede er achteruitgegaan is, dat de situatie verbeterd is.

Als we zoeken naar scholen met goede voorbeelden, dan moeten we misschien ook eens bekijken hoe gemeentebesturen – er treden er nu driehonderd nieuwe aan – samen met de Vlaamse overheid, samen met de coördinerende minister van Armoedebestrijding, daar meer aan kunnen doen. Wat kunnen we leren van die goede voorbeelden in Vlaanderen, niet alleen van scholen maar ook van gemeentes?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Ro, ik zal met u beginnen. Ik heb het daarnet al gezegd. Ik ben bijzonder gelukkig dat u het armoedeprobleem breed opentrekt. Als ik mevrouw Gennez hier hoor, dan is het precies alsof Onderwijs alles moet oplossen. Schuif het maar in de bak van de scholen. De Vlaamse overheid moet er maar voor zorgen dat alles gratis wordt. Ik ben het daar dus niet mee eens.

Dé manier om mensen uit de armoede te halen – ik heb het nu niet over kinderen – is ervoor zorgen dat ze werken. Zorg dat ze een job hebben. Zorg dat ze een opleiding genoten hebben, die hen eruit kan halen en die hen perspectief geeft op de toekomst. Dan zullen hun kinderen ook perspectief krijgen op de toekomst. Dat is wat we met de Vlaamse Regering ook doen.

U maakt er een beetje een platitude van als u zegt: u hebt alles maar opgeslagen. Dat is niet juist. We zorgen ervoor dat we straks, na deze legislatuur, met een eindsaldo zitten waarin zuurstof zit voor de komende jaren.

Collega's, toen ik minister van Onderwijs werd, vroeg ik me af: waar zijn ze, die projecten die aan kostenbeheersing doen? Er bestonden er geen. Nu werken we structureel samen met armoedeorganisaties en met Welzijnszorg om die kosten in scholen te beheersen. Heel veel scholen werken daaraan mee. We geven hen de kans om dat te doen en we zien dat ze dat ook willen doen. Dus kom niet zeggen dat er niet actief aan gewerkt wordt. Er is heel veel aandacht voor.

Hetzelfde geldt voor de incassobureaus. Ik ben vorig jaar nog de campagne gestart om het op een andere manier te doen. We zien ook de effecten daarvan. Als je goede afspraken maakt met alle ouders in het begin van het schooljaar – je staat bijvoorbeeld iedereen toe om gespreid te betalen – dan vermijd je problemen. Die goede praktijken proberen we nu te implementeren in heel veel scholen. Collega's, zo maken we ook al het verschil. Want ik ben het ook eens met collega Daniëls dat we ervoor moeten zorgen dat het, in de strijd om alles gratis te maken, allemaal kwalitatief blijft. Ik ben dan ook blij dat onder andere mijn collega's van Cultuur een pas hebben waardoor kinderen op scholen en op heel veel plaatsen gratis aan cultuurbeleving kunnen doen. Die zaken bestaan dus. Daar wordt heel zeker aan gewerkt.

Deze ochtend, collega's, was ik samen met collega Muyters bij Audi hier in Vorst om het duaal leren te promoten. We hebben daar gesproken met jongeren die zeggen dat ze, dankzij wat ze daar leren, beseffen hoe belangrijk het is om te studeren. Dat project is volgens mij een hefboom om jongeren en gezinnen mee uit de armoede te halen. Het zal dus op heel veel plaatsen met heel veel mensen moeten gebeuren.

Dan wil ik het nog eens hebben over die zogenaamde besparingen. De begroting voor Onderwijs – collega De Meyer verwees er al naar – is deze legislatuur met

meer dan 1 miljard euro per jaar gestegen. 1 miljard euro! Dat zijn toch wel vrij spectaculaire cijfers.

Collega De Ro, de subsidies die steden en gemeenten krijgen, daarvan kent u de jaarlijkse groei. Op die procentgewijze aangroei hebben we niet bespaard. Dat betekent dat steden in Vlaanderen ook meer middelen krijgen om hun brug-functie tussen school en stad te vervullen.

Daar kunnen ze extra mee investeren. Steden zoals Gent, bijvoorbeeld, om Mechelen niet te noemen, investeren dat in brugfiguren. Die werven extra mensen aan. Dat is een goede zaak want ook zo zetten ze stappen voorwaarts in de strijd tegen armoede.

Collega Daniëls, dan was er uw vraag over het differentiëren naargelang de opleiding. Op zich ben ik daar niet ongevoelig voor. Ik heb u dat vroeger al gezegd. Een opleiding als kapper kost meer dan een opleiding Latijn in het aso. Ik ben het daar dus absoluut mee eens, maar we moeten vandaag de keuze maken tussen volledig automatiseren of niet. Daar ontstaat natuurlijk wat spanning. Als je een eenvoudig systeem van studietoelagen hebt, kun je het volledig automatiseren, kun je het integreren. Als je gaat differentiëren per opleiding, dan maak je het wat complexer. Sluit ik dat uit in de toekomst? Neen. Ik denk trouwens dat dat een zeer goede stap zou zijn, maar volgend jaar willen we eerst de stap zetten naar de integratie in de kinderbijslag en de automatisering, en dan moeten we samen met zij die uitbetalen gaan bekijken in welke mate we kunnen differentiëren. Dan lijkt uw voorstel mij een goede stap. Nu onmiddellijk daarvoor kiezen, zou impliceren dat je de automatisering onmogelijk onmiddellijk kunt realiseren. Dat is dus de reden waarom we stapsgewijs willen werken.

Tot slot is er de studiekostenmonitor, voor mij ook een zeer, zeer vervelend dossier. Collega Gennez, ik zeg het niet graag, maar de aanbesteding is in de vorige legislatuur gebeurd. U weet dat. Er is een onderzoeksteam aangesteld. Zij hebben eerst een instrument ontwikkeld om te tonen op welke manier je kunt meten, en zij zijn nu kosten van mensen in de monitor aan het stoppen. Ik heb het aan sommigen onder u al gezegd: ik heb een brief gekregen van het bureau waarin staat dat de respons die ze krijgen van de mensen te klein is om geloofwaardige stalen te hebben. Ze hebben me extra tijd gevraagd om de kosten van de mensen erin te kunnen stoppen. Hoe komt dat? Ik denk dat u sowieso zult zeggen dat bijvoorbeeld het provinciaal onderwijs dat kan. Dat is waar. Dat is een beperkt aantal scholen. Wij willen dat de kosten volledig in rekening worden gebracht. Ik heb hun wat extra tijd gegeven, en ik moet eerlijk bekennen dat ik ook reikhalzend uitkijk naar de oplevering, zeker voor die eerste graad, omdat je zeker in die eerste graad van het secundair onderwijs, gelet op de variërende kosten, natuurlijk ook de meeste opportuniteiten hebt om op een gelijke wijze aan kostenbeheersing te doen. Ik hoop dus dat die resultaten er spoedig zijn.

Collega's, collega Meuleman zei het al, ik sta hier met veel bescheidenheid want het probleem van de armoede, zeker het probleem van de kinderarmoede, zit zeer diepgeworteld in onze samenleving. We kunnen discussiëren over de stappen voorwaarts die zijn gezet, maar in tien, vijftien, twintig jaar is het ons niet gelukt om komaf te maken met het probleem. Het is dus goed dat organisaties zoals Welzijnszorg aan de bel trekken, maar het lijkt me nog beter dat we met hen de handen in elkaar slaan, zoals we ook doen met de Vlaamse Regering, om concrete projecten uit te werken die het verschil kunnen maken in die strijd tegen kinderarmoede. *(Applaus bij CD&V)*

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, dank u wel. Welzijnszorg pleit inderdaad voor kostenbeheersing, en dat is één aspect van hun verhaal, van hun voorstellen. Ze gaan echter ook veel verder. Minister, ze pleiten voor echte

gelijke onderwijskansen. Daar begint het mee, en ik heb toch het gevoel dat u wat dat betreft wat op de rem hebt gestaan en dat u hebt gecommuniceerd dat u niet voluit die kaart van de gelijke onderwijskansen hebt getrokken omdat u werd opgejaagd door de N-VA, omdat u werd opgejaagd door de valse tegenstelling tussen kwaliteit enerzijds en gelijke onderwijskansen anderzijds. Kwaliteitsvolle scholen en gelijke onderwijskansen gaan hand in hand, maar ze vragen wel een ongelijke financiering om in alle scholen gelijke kansen te kunnen garanderen. Dat mag u nog veel steviger zeggen, wat ons betreft. *(Applaus bij Groen)*

Caroline Gennez (sp.a): Natuurlijk zijn er honderden, duizenden leerkrachten en scholen die moeite doen om kinderen in armoede gelijke kansen te geven. Ze doen aan kostenbeheersing, ze bestaan, maar er zijn nog altijd die incassobureaus op school. Mijnheer De Meyer, ik hoor u graag zeggen dat u daar tegen bent. Wel, heel simpel, verbied dat in het onderwijs. Het wetsvoorstel van sp.a ligt klaar. Ik neem aan dat jullie ons mee steunen.

Inderdaad, collega's, alles gratis: die trein rijdt niet. Onderwijs is echter een grondrecht, en daar mogen de facturen er niet voor zorgen dat kinderen een studiekeuze maken op basis van de financiële positie van de ouders. Hun talenten en zin om te leren moeten bepalend zijn, en daar kan de Vlaamse Regering ingrijpen.

En tot slot, minister, onze commissievoorzitster van CD&V, uw partijgenote Helsen, gaat ons verlaten. Zij zal waarschijnlijk een behouden thuiskomst kennen in het provinciaal bestuur in de provincie Antwerpen, waar wij, CD&V en sp.a samen, inderdaad een ontwerp van maximumfactuur hebben ingevoerd voor dat secundair onderwijs. Ik wens haar een goede verderzetting en ik wens u de politieke moed om samen met Welzijnzorg, sp.a en al die duizenden mensen, met of zonder geel hesje, te werken aan kostenbeheersing. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Paul Van Miert aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over een superdatabank voor het verkeer

ACTUELE VRAAG van Dirk de Kort aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het verkeersplatform Mobili-Data

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Minister, u hebt vorige week samen met uw collega Muyters een nieuw verkeersplatform gelanceerd, Mobili-Data. Uw collega gaat vanuit zijn bevoegdheidsdomein 29 miljoen euro bijdragen. U gaat een aantal medewerkers ter beschikking stellen om ervoor te zorgen dat in de toekomst verkeersdoorstroming beter zal kunnen verlopen en verkeersaansturing op een vlottere manier kan verlopen.

In eerste instantie zullen de gegevens verzameld worden via sensoren. Op die manier zal informatie worden verzameld, die verder zal worden verwerkt en doorgestuurd naar verkeersapps, waar er betere reisinformatie kan worden gegeven aan de reizigers, om op die manier een betere en veiligere route te kunnen volgen. In tweede instantie zal er ook informatie van individuele gebruikers kunnen worden gebruikt, die mee zal worden aangeleverd via die apps en die verder zal worden verwerkt.

Als er zo'n verkeersplatform wordt gelanceerd, minister, is het van belang om te weten wat de meetbare doelstellingen zijn die u daaraan hebt gekoppeld, om op die manier het project verder te kunnen opvolgen in de toekomst.

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, als wij straks van onze voorzitter mogen beschikken en het halfroond verlaten, dan denk ik dat velen van ons, tenminste de mensen die met de wagen zijn gekomen, eerst op hun smartphone een appje gaan openen of naar de info van het Vlaams Verkeerscentrum gaan kijken om te zien hoe wij onze hoofdstad het best kunnen verlaten en hoe wij dan verder naar onze avondlijke werkzaamheden kunnen reizen. Dat is alleszins wat ik meestal doe.

In die zin, minister, vind ik het een goed initiatief van u en collega Muyters om die data, die wij nu al veelvuldig ter beschikking hebben, niet alleen vanuit het Vlaamse niveau, het Vlaams Verkeerscentrum, de slimme verkeerslichten, maar ook al die data die ter beschikking zijn vanuit privé-initiatieven – Coyote, Waze, we kennen ze allemaal – te gaan bundelen, zoals al het geval is in onze buurlanden, om zo tot een goed instrument te komen om niet alleen onze professionele, maar ook de private weggebruikers de middelen te geven om een keuze te maken als zij dagelijks de weg op gaan. Op welke manier gaat u vanuit uw bevoegdheden binnen Mobiliteit meewerken met collega Muyters om dit platform uit te rollen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De vaststelling is dat we historische bedragen investeren in alle vervoersmodi, zowel de weg als de alternatieven voor het wegverkeer. Maar daarnaast investeren we, om die problemen inzake filevorming nog meer te kunnen oplossen, nog extra in slimme mobiliteit en slimme verkeerssystemen. Dat is niet alleen ten bate van de verkeersveiligheid en de doorstroming, maar ook van de milieu-impact.

Heel concreet willen we werk maken van een 'ontsnippering' van data, zowel publieke als private data. Iedereen weet dat je verschillende private mobiliteitsspelers hebt, zoals TomTom, Waze en dergelijke meer. Die zitten op een berg data over verkeersstromen. Wij hebben die van overheidswege ook. Dat gaat dan zowel over De Lijn en het Vlaams Verkeerscentrum als over de data die wij uit de verkeerslichten kunnen halen. Dat zijn allemaal data die we willen samenbrengen om er iets mee te doen.

Wat willen we daarmee doen? Het gaat heel concreet over het connecteren en het ontsluiten van data. Ik geef enkele voorbeelden van concrete toepassingen want dat was in sommige communicaties inderdaad misschien wat onduidelijk.

Wat zit er concreet in voor de weggebruiker? Het gaat bijvoorbeeld over de rood-groencyclus, waarbij je via het gps-scherm op de hoogte wordt gesteld van hoe lang het nog duurt vooraleer het licht waar je voor staat of dat je nadert, groen of rood wordt. Vandaag werken we bij de slimme verkeerslichten vooral nog met lussensystemen. We zijn nu bezig met het verplaatsen van die lussen, zodat we het aankomende verkeer vroeger kunnen detecteren. Hiervoor zal een technologie worden gebruikt van een hoger niveau, namelijk gps-informatie. Zo kunnen slimme verkeerslichten op basis van gps-informatie, en niet op basis van lussen, detecteren hoeveel voertuigen er aankomen. Er kan ook prioriteit worden verleend aan bepaalde voertuigen van het openbaar vervoer, in functie van lichtenbeïnvloeding. Via het scherm kan ook gewaarschuwd worden dat er hulpdiensten aankomen. Er kan ook gewaarschuwd worden voor de nabijheid van wegenwerken. Er kan ook worden gewaarschuwd – dan maak ik de link met verkeersveiligheid – dat er enkele honderden meters verder wagens plots in de remmen zijn gegaan. Dan kun je al je snelheid matigen omdat er bijvoorbeeld verderop een kop-staartaanrijding of een incident is gebeurd. Dat zijn allemaal heel concrete toepassingen. Ze zorgen ervoor dat het een goede zaak zou zijn zowel

voor de doorstroming als voor de verkeersveiligheid en misschien in derde orde ook in functie van de milieu-uitstoot en de milieu-impact.

We zullen er heel concreet voor zorgen dat 340 verkeerslichten worden uitgerust met de nieuwe technologie die ik daarnet beschreef. Het gaat om Vlaamse technologie, waarbij imec (Interuniversitair Micro-elektronicacentrum) als trekker zou fungeren, maar waarbij natuurlijk private partners in het totaalverhaal zullen betrokken worden via een aanbesteding. Er wordt dus Vlaamse technologie ingeschakeld om ervoor te zorgen dat we enkele van de grootste Vlaamse problemen kunnen aanpakken: filevorming, verkeersveiligheid en in derde orde ook het milieu.

Dirk de Kort (CD&V): Minister, ik dank u voor de verduidelijking over waarop Mobili-Data kan worden toegepast en voor de opsomming van een aantal concrete toepassingen.

Ik heb gevraagd naar meetbare doelstellingen omdat er in het verleden nog verwachtingen zijn geweest door aankondigingen van een supercomputer in Antwerpen voor verkeerslichten. Er ging een betere aansturing gebeuren van verkeerslichten, met een betere doorstroming tot gevolg. Als we 29 miljoen euro aan belastinggeld investeren in dergelijke platformen, dan moeten er voor ons duidelijke en meetbare doelstellingen vooropgesteld zijn. Zoals u zegt, heeft het ook een impact op de files. We moeten echter voor onszelf meer die meetbare doelstellingen vooropstellen.

In Nederland bijvoorbeeld wordt 330 miljoen euro geïnvesteerd in fietsinfrastructuur, waarbij de doelstelling is om 200.000 mensen uit de auto te halen en de fiets op te krijgen. Dergelijke meetbare doelstellingen moeten ook wij meer vooropstellen.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, ook ik dank u voor uw antwoord. Ik ben net als de heer de Kort gaan 'curieuzeneuzen' bij onze noorderburen. Daar wordt een onderscheid gemaakt tussen het particuliere gebruik en het gebruik voor ondernemers, voor transporteurs, voor de logistiek. Men spreekt daar van 'Talking Traffic' en 'Talking Logistics'. Misschien kunt u in dit stadium van het project nog niet antwoorden op de vraag of we zinnens zijn om net als in Nederland een platform uit te rollen dat specifiek gericht is op de ondernemers, op de logistieke sector, die van wezenlijk belang is in onze Vlaamse economie, en op de transporteurs?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, collega's, minister, ik denk dat dit hoogst interessant is. Maar ik zou daar eigenlijk meer de houding aannemen om daar die private initiatieven zo veel mogelijk te faciliteren als overheid, en daar zelf eigenlijk mensen wegwijs te maken naar al die private initiatieven die er bestaan. Ik denk dat het belangrijk is dat mensen op die data kunnen terugvallen. Ik stel alleen maar vast dat dat overzicht houden heel erg moeilijk is, ook om het allemaal up-to-date te houden, en ook gezien de onbeperkte toepassingen die er mogelijk zijn. Ik zou de privésector daar alle kansen toe geven, dat als overheid faciliteren, en daar misschien ook wat voorwaarden aan koppelen wat betreft de beschikbaarheid, en ook wat betreft de kostprijs van de beschikbaarheid van al die data naar alle mogelijke gebruikers: gezinnen, bedrijven en noem maar op. Maar ik zou daar zelf niet te zeer op inzetten, omdat ik denk dat je daar altijd op achtervolgen aangewezen blijft.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Ik ben misschien niet echt geplaatst om tussen te komen, want ik zit niet in de commissie Mobiliteit, maar ik reageer eigenlijk gewoon

op basis van het debat dat ik volg. En dan kriebelt dat toch wel ergens bij mij. Want ik hoor daar de mooiste verhalen rond die slimme lichten, maar ik zie ze niet. Vandaag de dag – de ene dag neem ik de trein, de andere dag neem ik de auto – sta ik op de meest onmogelijke momenten in eender welke provincie stil, wanneer er links of rechts geen auto afkomt. En ik hoor die frustratie bij almaar meer mensen. Dus allemaal goed en wel om met deze toestanden te starten, maar zorg er alstublieft voor dat die verkeerslichten vandaag de dag al zo slim mogelijk zijn, zodat we niet onnodig aan die rode lichten staan terwijl er geen tegenliggers komen. Want die frustratie is er almaar meer. En ik hoor elke minister maar zeggen dat er geld gaat naar van die slimme verkeerslichten, maar ik heb de indruk dat we in de praktijk nog altijd even lang stilstaan voor eenodeloos rood licht. Dus misschien moeten we die basis nu maar eens eerst invullen, en dan de volgende stappen nemen.

De voorzitter: De heer Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer Beenders, dan heb ik begrepen dat u dit initiatief ten volle steunt, want daar gaat het onder meer over. Er wordt soms verwezen naar Nederland, naar Talking Traffic. Wel, in Nederland maakt men gebruik van imec voor de uitrol van die technologie. Het is dus niet alsof we het warm water uitvinden.

We gaan net gebruikmaken van de private sector. We gaan dat dus zelf ook niet gaan uitrollen. We gaan die technologie wel aankopen. Maar Imec trekt een en ander, en zoekt vervolgens private partners om ons ter wille te zijn, en om ervoor te zorgen dat wij kunnen afnemen van de private sector. Het is niet de bedoeling dat wij zelf die technologie gaan ontwikkelen, absoluut niet. En we laten ons daarvoor inspireren door imec en door de Nederlandse voorbeelden, waar imec toe heeft bijgedragen.

Ik was trouwens nog vergeten aan te geven dat het ook een toepassing is – de prelude, zeg maar – voor het autonoom rijden, want dat is exact de technologie die we ook nodig zullen hebben in het kader van autonoom rijden. Dus ook op dat vlak denk ik dat we een goede stap zetten.

Tot slot: ik denk dat de transportsector bij uitstek alle baat heeft bij de uitrol van zo'n systeem. Dat hoeft geen apart platform te zijn in eerste instantie, maar ik denk dat zeker en vast die sector absoluut baat kan hebben bij de uitrol, en dus uiteindelijk bij die grote Vlaamse investering.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Minister, ik denk dat het goed is dat u, als beheerder van de weg, zeker en vast ook vanuit mobiliteit de handen in elkaar slaat met collega Muyters, en mee inzet op het gebied van innovatie, en mee gebruik wilt maken van die innovatieve Vlaamse technologie, om onze verkeersproblemen beter aan te pakken. Ik denk dat u heel wat concrete toepassingen gegeven hebt, minister. Maar ik denk dat het voor de belastingbetaler die in de file staat, belangrijk is dat hij weet wanneer er een betere doorstroming van het verkeer te verwachten is, en wanneer die slimme verkeerslichten effectief gaan werken. Ik denk dat het toch ook wel van belang is voor onszelf, en ook voor de belastingbetaler, dat die doelstellingen toch mede worden vooropgesteld. Zodoende kunnen wij op die manier ook evalueren in de nabije toekomst: loopt dat project nu op een goede manier?

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Ik ben zelf wel een believer van het inzetten van die digitale data die we allemaal ter beschikking hebben, om dat verkeer mee te

sturen. En dan zal dat niet alleen naar die ondernemer toe zijn, die natuurlijk – als hij die data goed gebruikt en zijn onderneming zo stuurt dat hij zo weinig mogelijk in de file staat – het winnen van tijd en het winnen van brandstof als grote voordeel heeft.

Ik denk dat het ook voor onze particuliere weggebruiker een middel kan zijn om straks een keuze te gaan maken. Het gaat dan niet alleen om welke route je neemt om zo weinig mogelijk in de file te staan, maar ook om welk ander transportmiddel je straks misschien neemt om je werk te doen, of op die of die plaats te geraken, op dit of dat tijdstip.

Ik denk dat het dan wel een grote bijdrage kan leveren, niet alleen voor het milieu maar zeker ook met het oog op minder verkeer op de weg en minder files.
(Applaus bij de N-VA)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Karin Brouwers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de halte van De Lijn aan het station Brussel-Noord

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de beslissing van De Lijn om haltes aan het Brusselse Noordstation tijdelijk te verplaatsen

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, de kernopdracht van elke overheid is diensten te leveren. Hier gaat het over het verstrekken van openbaar vervoer in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De thematiek die hier aan de orde is, hebben we ook tijdens de vorige plenaire zitting besproken. Ik heb toen de oproep gedaan om met alle betrokken partijen en instanties rond de tafel te gaan zitten, zowel met de federale instanties, Binnenlandse Zaken en Asiel en Migratie, als met de gewestelijke instanties, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en wijzelf als Vlaamse overheid, en ook met de stedelijke instanties, Brussel-stad, de gemeente Sint-Joost-ten-Node en Schaarbeek. Dit is immers een heel complex probleem waar alles samenkomt: wereldproblemen als migratie maar ook grootstedelijke problemen als dakloosheid. Ik heb die oproep gedaan om zo te proberen tot een oplossing te komen.

Van de weeromstuit hebt u de dag nadien aangekondigd de ondergrondse terminals tijdelijk op te heffen als halteplaats voor De Lijn. Die wordt nu verplaatst naar het Noordplein en naar het Rogierplein. Maar ook daar stellen zich nu problemen. Minister, opnieuw doe ik de oproep om te komen tot overleg, ook wat betreft het verstrekken van reizigersverkeer in onze hoofdstad. Waarom hebt u aan de oproep van een groot deel van dit parlement geen gevolg gegeven om rond die ondergrondse terminal met alle instanties rond de tafel te gaan zitten, zonder die drastische maatregel die u hebt genomen?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, sinds eergisteren stoppen bussen van De Lijn niet meer in de ondergrondse terminal aan het Noordstation. We hebben het daar vorige week over gehad. Die terminal zou onveilig en onhygiënisch zijn. Het alternatief dat nu aan het Rogierplein is ontwikkeld, is eigenlijk niet veel beter. Die oplossing is verre van ideaal. Het is bijna een halve kilometer verder van het Noordstation, wat de overstap en de aansluitingen voor mensen bemoeilijkt. Met het weer van vandaag is het daar ook geen pretje want er zijn natuurlijk geen schuilhuisjes.

Een andere zaak is, als ik het goed begrepen heb, dat in de Vooruitgangstraat bussen in een lange rij staan aan te schuiven om het Rogierplein te bereiken, op een busbaan waar je normaal moet rijden. Gisteren onder andere zouden heel wat chauffeurs van De Lijn een boete hebben gekregen van de politie omdat ze daar illegaal zouden halthouden. Bovendien schept dat een onveilige situatie voor voetgangers die willen oversteken. Een dergelijke muur van bussen is echt niet ideaal om over te steken.

Ik heb echt het gevoel dat we van de ene onveilige situatie in de andere verkeersonveilige situatie verzeild zijn geraakt. Minister, hoe gaat u op korte termijn voor de pendelaars van Brussel-Noord die daar de bussen van De Lijn gebruiken een veilige, reglementaire oplossing bieden zodat zij op een normale en veilige manier en zo kort mogelijk bij het station de bus kunnen nemen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb ondertussen enkele commentaren gelezen die stellen dat De Lijn de agenda van de minister uitvoert of, godbetert, zelfs de agenda van een politieke partij zou uitvoeren. Wel, de waarheid is dat ik De Lijn en de syndicale organisaties nog heb tegengehouden want had het aan hen gelegen dan was men al vroeger gestopt met te rijden tot aan de busterminal aan het Noordstation, die niet alleen onveilig en onhygiënisch zou zijn, maar die onveilig en onhygiënisch wás.

Ik heb alle begrip voor heel die problematiek en de weigering om alsnog tot daar te rijden. Daarom hebben we geconcentreerd gezegd dat we het zo gaan doen maar dat we ook de mogelijkheid bieden aan het Brusselse Gewest om alsnog maatregelen te treffen zodat we kunnen vermijden dat we naar een andere halte zouden moeten overgaan.

Uiteindelijk heeft men dat niet kunnen doen en heeft men dat dreigement ook moeten uitvoeren. Maar we hebben wel geprobeerd om dat ongemak maximaal beperkt te houden. De vertrekhalte van enkele lijnen is inderdaad naar het Rogierplein verschoven, maar de aankomst is voor al die lijnen nog altijd op het Noordplein.

Het positiefste van alles – want ik kan ellenlang problemen opsommen – is dat men intussen opnieuw aan tafel zit. Dat was ook de bedoeling van een en ander. Men zit opnieuw aan tafel waarbij De Lijn met de lokale politie en de facilitaire diensten heel operationeel samenzit in functie van heel concrete zaken.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er frequenter wordt schoongemaakt? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er meer afval wordt opgehaald? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er meer lokale patrouilles zijn?

Daarover zit men vandaag en maandag aan tafel om zo snel mogelijk deze problematiek proberen op te lossen. Tot mijn spijt was daarvoor wel eerst dat dreigement en vervolgens ook de uitvoering van dat dreigement nodig. Nogmaals: ik wil dit absoluut niet op de spits drijven. Als we er maar voor kunnen zorgen dat er op zo'n kort mogelijke termijn uiteindelijk zoveel mogelijk verandert op het terrein.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Dat is heel belangrijk nieuws. Het is wat we uiteindelijk met een groot deel van het Vlaams Parlement vorige week toch beoogden, minister, toen we opriepen tot overleg.

Ik begrijp nu uit uw tussenkomst dat de opheffing van de ondergrondse terminal voor de reizigers van De Lijn aan het Brusselse Noordstation echt van tijdelijke

aard zal zijn. We gaan mogelijk naar een doorbraak zodat daar opnieuw reizigers kunnen op- en afstappen, inderdaad volgens de voorwaarden waarover het hele parlement het met u eens is. Het moet daar natuurlijk veilig zijn. Op het vlak van hygiëne en sanitaire voorzieningen moet alles in orde zijn.

Dan begrijp ik dat we nu weliswaar met een week vertraging stappen in die richting aan het zetten zijn. Met het alternatief dreigt u inderdaad van de regen in de drup te komen. Het Noordplein en het Rogierplein zijn gewone haltes, maar zeker geen knooppunten om tientallen reizigers keer op keer op te laden of te laten afstappen. Dat geeft alleen maar de problemen die mevrouw Brouwers heel goed heeft omschreven. Ik leid dus eigenlijk af dat we echt stappen in de goede richting aan het zetten zijn van een oplossing voor een ondergrondse terminal.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Bedankt, minister, voor uw tamelijk positieve antwoord. De toekomst ziet er al wat beter uit.

U bent natuurlijk zeer sterk voorstander van een combi-mobiliteit. Daarop komt u al jaren in al uw beleidsbrieven op terug. Dat veronderstelt natuurlijk veilige, snelle overstapplaatsen voor mensen die vervoersmiddelen combineren. Dat is op dit ogenblik aan het Rogierplein duidelijk niet het geval. Laten we dus hopen dat men dit zeer snel kan oplossen.

Ik betreur eigenlijk dat daarover ook niet op een normale manier op een hoger niveau tussen ministers van verschillende gewesten en partijen kan worden gepraat. Des te beter dat het nu op een operationele manier wordt opgelost. Als het niet moest lukken, dan moet men toch naar een hoger niveau gaan en dan hoop ik dat daar eindelijk de handen in elkaar worden geslagen ten behoeve van zowel reizigers als chauffeurs.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Voor alle duidelijkheid: er wordt al meer dan een jaar gebabbeld. De sfeersetting is alsof er niet zou worden overlegd of gebabbeld. Dat is manifest onterecht en onjuist. Ik denk dat minister Weyts benadrukt heeft dat het voor hem belangrijk is dat er in een goede omstandigheid met aandacht voor veiligheid, hygiëne en zo verder dienstverlening aan de reizigers kan worden gegeven. Daarin is ook de positie van de chauffeurs heel belangrijk.

Ik weet niet of u de communicatie van trein-, tram- en busgebruikers van zonet hebt gelezen waarin ze letterlijk zeggen dat de omstandigheden waarin de chauffeurs en reizigers daar moesten verblijven en rondgaan onaanvaardbaar en beneden alle maat waren. Ik ben heel blij met het nieuws dat er eindelijk aan tafel wordt gezeten om die schrijnende situatie op te lossen. Ik hoop dat de stad Brussel en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest eindelijk hun verantwoordelijkheid opnemen die in de aanpak of de non-aanpak van de situatie met de transmigranten werkelijk beneden alle peil is.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, busreizigers verdienen een propere en aangename bushalte. Chauffeurs verdienen een veilige werkomgeving, en asielzoekers en dakloze mensen verdienen een menselijke en waardige opvang. Wat we de afgelopen week hebben gezien, waarbij een staatssecretaris aan de ene kant zegt dat er een maximum komt op het aantal mensen dat nog asiel mag aanvragen, en de rest doelbewust op straat stuurt, en tegelijkertijd iemand van dezelfde partij die aanklaagt dat er te veel mensen rond het Noordstation dakloos zijn en voor een situatie zorgen, dat is van een politiek cynisme waar ik buikpijn van krijg.

Collega's, De Lijn staat daar nog los van. De Lijn wil het beste voor zijn chauffeurs en voor zijn reizigers, en zit aan tafel met Brussel. Ik ben daar heel blij om, want we hebben spelletjes gezien waarbij u verwijten maakt aan de Brusselse Regering, waarbij de Brusselse Regering u verwijten maakt, maar intussen de boel geblokkeerd is.

Dus mijn vraag is: zet u mee aan tafel, minister, en kom niet van die tafel weg tot de situatie is opgelost, want met deze situatie is niemand gebaat.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is al van in het begin natuurlijk de bedoeling geweest dat dit een tijdelijke oplossing zou zijn, en een tijdelijke oplossing waarvan we betreuren dat we ze hebben moeten nemen. Maar als ze finaal leidt tot een structurele oplossing, dan is dat toch mooi meegenomen en dan was dat blijkbaar toch nuttig. Ik wil het vel van de beer natuurlijk niet verkopen voor hij geschoten is. Men zit aan tafel en dat gaat vooruit, en men bekijkt dat heel pragmatisch. Dat is eigenlijk ook wat aangepakt dient te worden, namelijk de heel concrete situatie op het terrein, de pragmatiek, en het is daarover dat men het heeft, zonder de grote politiek-ideologische discussies zoals die hier ook worden voorgeschoteld. Daar gaat het niet over, laat ons dat alstublieft erbuiten houden. Het gaat gewoon over veiligheid en hygiëne voor chauffeurs en voor reizigers, en daarvoor hebben we een drastische maatregel genomen. Als die drastische maatregel uiteindelijk leidt tot resultaat, dan is dat een goede afloop.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, ik heb toch deze bedenking. Ik moet u heel eerlijk zeggen: dat zijn de moeilijkste vraagstukken, waar alles van de wereld aan problematiek samenkomt, zowel internationaal als grootstedelijk – ik heb dat net beschreven. Maar net daarom is het echt belangrijk dat we alle krachten bundelen, dat er internationaal afspraken komen – en ik ga het maar zeggen: het doembeeldsoortement Marrakesh – en dat aan de andere kant hier te lande alle overheden de krachten bundelen in functie van de veiligheid, in functie ook van de menselijkheid, en in dit geval ook heel concreet in functie van de reizigers van De Lijn in onze hoofdstad, want zo vertaalt zich dat: alles hangt aan alles.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Het persbericht dat vanmiddag nog is toegekomen van TreinTramBus, verwees ook naar de vieze kelder onder het Noordstation enzovoort. Dus zij gaan ook uit van die realiteit, maar de oproep was wel zo: "TreinTramBus roept alle bevoegde instanties op het zwartepieten te stoppen en samen te werken aan een oplossing voor de reizigers." Ik zou het ook zo kunnen formuleren: in plaats van altijd problemen te zoeken, moeten we de problemen oplossen. Vorige week werd er aan zwartepieten gedaan – dat mag zelfs niet meer, voorzitter – werd er aan 'roetpieten' gedaan tussen de gewesten, en laten we dat toch alstublieft vermijden in dergelijke complexe dossiers. Collega Keulen heeft dat perfect verwoord. Hier komen zoveel dingen samen. We moeten natuurlijk ook niet alles op een hoop gooien, we moeten het op een praktische manier oplossen. Maar laten we ook allemaal een beetje de koelte bewaren, en zorgen dat ook op ministerieel niveau er opnieuw gepraat kan worden, want er zijn nog andere dossiers waar we het met Brussel misschien eens over moeten hebben. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het terugdringen van recidive in de gevangenis via een sociale-impactobligatieproject

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Collega's, minister, het rapport van de Vrijdagsgroep spreekt boekdelen. Ik citeer: "Telt België een hoog aantal gedetineerden, dan is dit niet zozeer te wijten aan het feit dat steeds meer burgers naar de gevangenis worden gestuurd, maar veeleer omdat een klein deel van de bevolking maar heen en weer blijft gaan tussen de maatschappij en de gevangenis."

Dat is bijzonder verontrustend. Volgens de meest recente studie van 2015 van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie betekent dit dat in 57 procent van de gevallen er al opnieuw een veroordeling was binnen die periode. 70 procent van de recidivisten waren op dat moment multirecidivisten.

Met andere woorden, dat is een groot probleem, niet alleen inzake recidive. Minister, u kent de verschillende verhalen van radicalisering en iedereen weet dat er niemand beter uit de gevangenis komt dan die er is ingegaan. In principe zou dat nochtans de bedoeling moeten zijn. De radicalisering is daar een verhoogd risico.

In het Verenigd Koninkrijk heeft men in de Peterborough-gevangenis een Social Impact Bond uitgeschreven waarbij tweeduizend gevangenen door gespecialiseerde organisaties gedurende vijf jaar intensief werden begeleid. Daar is het recidivecijfer met 9 procent gedaald, in plaats van met de vooropgestelde 7,5 procent.

Minister, bent u bereid om dit Sociale Impact Obligatieproject te onderzoeken, en vooral om het op te zetten voor het terugdringen van de recidivegraad bij gevangenen, in samenwerking met sociale ondernemers, en wetende dat een Sociale Impact Obligatie er ook voor zorgt dat als zij hun streefdoel halen, wij als maatschappij daar niet voor moeten betalen?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Collega, ik wil mijn antwoord opdelen in twee luikjes. Ik heb dat rapport gelezen. Ik vind het overigens van een hoog technisch niveau, het is goed geschreven en het analyseert zeer goed de situatie in het land.

De Vlaamse Gemeenschap is op basis van het decreet al een hele tijd actief met betrekking tot re-integratie of rehabilitatie. We hebben een decreet en we hebben een strategisch plan voor de gedetineerden. Dat is goed voor ongeveer 18 miljoen euro per jaar. Het grootste stuk wordt door Welzijn ingezet. Wij zetten ongeveer 180 voltijdse equivalenten in om daar inspanningen voor te doen. Vorige zomer was er nog een oproep voor herstelgerichte projecten. We proberen echt wel initiatieven, ook nieuwe, te nemen.

Het issue is natuurlijk belangrijk. In de bevoegdheidsverdeling is sinds de laatste staatshervorming in ons land geen verandering gekomen voor wat de gevangenis betreft. Er is al een traditie en een decreet in Vlaanderen, dat onze bevoegdheid bijstaat aan personen met het accent op resocialisatie en re-integratie, probeert te onderbouwen. Natuurlijk ben je geïnteresseerd om te weten wat er beter kan of wat er werkt.

De andere kant van het verhaal is werken met Social Impact Bonds. Dit parlement heeft daar al heel wat werk voor verzet, er is ook al een wettelijke basis gecreëerd. In de beleidsnota en de beleidsbrief van het beleidsdomein Welzijn,

Volksgezondheid en Gezin staat uitdrukkelijk geschreven dat we eigenlijk wel geïnteresseerd zijn om met deze financieringstechniek aan de slag te gaan.

Als u dus zou vragen of ik geïnteresseerd ben om met Social Impact Bonds te werken, dan is mijn antwoord: eigenlijk zouden we graag initiatief nemen op dat vlak, minstens om te leren hoe je daar in onze sector mee om kunt gaan.

Of dat nu mogelijk is in het kader van re-integratieprojecten, is een ander paar mouwen. Daarover zegt het rapport zelf al waar het probleem zal zitten. Dat is ook de reden waarom ik intuïtief niet geneigd ben om te zeggen dat we dat eerst zouden moeten kunnen testen in deze materie.

Wat zijn de issues? In het rapport wordt heel duidelijk geschetst dat de bevoegdheid zich op twee niveaus bevindt, en dat de return uiteraard in het systeem ook aanspraak moet maken op twee bestuursniveaus. Als het gaat over Social Impact Bonds wordt dat in die tekst vrij snel gemeld. Om dat te kunnen doen – dat is zeer essentieel voor hoe je met dat soort systemen van obligaties of Social Impact Bonds in deze sector aan de slag kunt gaan –, moet je resultaten kunnen meten. Dan heb je op het vlak van recidive natuurlijk ook voldoende solide materiaal nodig. Ook daar zeggen onze diensten dat het toch niet evident is om dat op dit moment zomaar beschikbaar te hebben.

Onze afdeling Justitiehuisen probeert er op ons niveau wat aan te timmeren, maar het zijn toch twee elementen die in de weegschaal liggen als je dit soort initiatieven bekijkt.

Samengevat: aandacht voor resocialisatie of re-integratie, zeker waar. Er zijn ook wel wat initiatieven. Sociale-impactobligaties: absoluut bereid om er innovatief naar te kijken. Is dat de beste setting in een eerste project? Daarover hebben wij enige twijfel en dat heeft te maken met de structuur en de bevoegdheidsverdeling en de data die je voor een succesvol project nodig hebt.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Je kunt in een akkoord en in een beleid van alles schrijven en dan kun je altijd zeggen dat het er in staat. De realiteit is dat er op het vlak van Welzijn de afgelopen jaren inzake sociale-impactobligaties niets is gebeurd. Er is geen onderzoek geweest op welke manier het kan worden gebruikt.

U zegt nu dat het zich op twee niveaus afspeelt en dat het misschien daarom niet de juiste richting is om erover na te denken. De cijfers in het Verenigd Koninkrijk wijzen op 9 procent minder. Nederland is er ook heel actief mee bezig. U zegt dat u er 18 miljoen euro per jaar aan besteedt, maar dat het op dit moment eigenlijk te weinig oplevert en dat u zoekt naar nieuwe zaken. Wat is het risico? Wat is het risico van er echt in mee te gaan en het te onderzoeken, als je weet dat je enkel op het moment dat het werkt – en dan heeft het gewerkt – moet betalen? Eigenlijk is dat een ongelooflijk goede zaak. Daarnaast kun je nog altijd allerlei strategische overwegingen maken.

Ik zeg ook niet dat de 'social impact bond' het geheel moet vervangen. Allesbehalve, maar u moet er blijven op inzetten. U zegt dat u geïnteresseerd bent, maar u moet ook bereid zijn om dat te doen.

De voorzitter: Mijnheer De Gucht, de spreektijd is 1 minuut. Er staat een klok voor u.

De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): In de commissie Welzijn hebben we al een goede discussie gevoerd over de meerwaarde van sociale-impactobligaties en over het voorstel

van collega Parys. Zoals minister Vandeurzen zegt, zijn er wel een aantal randvoorwaarden.

Ik neem aan dat het ook geen voorstel is van Open Vld – ik heb dat tijdens de discussie toch niet gehoord – om sociale-impactobligaties blind in te voeren in de welzijnssector, bijvoorbeeld in de gevangenissen. Minister, ik ben blij dat u zegt dat er een aantal voorwaarden zijn, dat je het goed moet onderzoeken, dat het geen of-ofverhaal is maar een en-enverhaal en dat het een het ander niet kan vervangen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Re-integratie van mensen in de gevangenis begint op het moment dat ze de gevangenis binnenkomen. Men moet er van bij de start aan werken. De vraag is of de omstandigheden in de gevangenis van dien aard zijn dat dat gaat. We weten dat er te veel mensen in een cel zitten. We weten dat de situatie er verre van goed is.

Minister, los van de sociale-impactobligaties, is mijn vraag of u ervan overtuigd bent dat we op dit moment de instrumenten hebben om aan re-integratie te werken vanuit de gevangenis of moeten er op federaal niveau nog dingen veranderen?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Drie jaar geleden hebben we in een conceptnota die wij hebben ingediend de 'Peterborough Bond' voorgesteld in het parlement. Ik ben blij dat de heer De Gucht die vandaag ook steunt.

We hebben een decreet goedgekeurd rond sociale-impactobligaties. We hebben er heel goede discussies over gehad in de commissie Welzijn. Als je de idee van een sociale-impactobligatie genegen bent, dan moet je ze ook niet proberen te doen mislukken. Wat bedoel ik daarmee? Minister, u hebt gelijk als u zegt dat je de kans op mislukking veel groter maakt wanneer je in het verkokerde land dat we vandaag zijn begint verschillende bevoegdheidsniveaus met elkaar te mengen. De ene betaalt en de andere plukt de vruchten van de investeringen die het andere niveau doet. Dat is altijd supermoeilijk.

En als je dan nog eens begint met verschillende beleidsdomeinen met elkaar te mengen, dan ben je jezelf eigenlijk aan het opzetten voor falen.

En dus vragen wij – die vraag staat ook in de beleidsbrief van de minister en daar zijn we tevreden mee – om te beginnen met een sociale-impactobligatie, zoals minister Muyters heeft gedaan met VDAB in Antwerpen voor jongeren die moeilijk werk vinden, in de integrale jeugdhulp. Dan hebben we één beleidsdomein, één iemand die betaalt, en één iemand die daarvan de vruchten plukt. Laat ons doen wat we kunnen op Vlaams niveau. *(Applaus bij de N-VA)*

Minister Jo Vandeurzen: Mijnheer Parys, ik ben het er absoluut mee eens dat we het best beginnen in een sector waar we dat beter onder een eenduidige leiding en budgettaire verantwoordelijkheid kunnen houden. Ik heb dat ook al geantwoord op een schriftelijke vraag die door u werd gesteld. Wat mij betreft is dat antwoord 'ja'.

Het is evident dat we, als we een eerste innovatie doen, heel duidelijk de randvoorwaarden moeten benoemen. Want daarmee staat of valt dat project natuurlijk.

Mevrouw Van den Brandt, u vraagt of ik vind dat er nog iets moet gebeuren in de bevoegdheidsverdeling. Ik ben op deze tribune al een paar keer aangesproken

over zaken waarvoor ik of wij, als gemeenschap, niet echt bevoegd zijn. Maar het is duidelijk dat er in gevangenissen ook een soort van grijze zone is wat de bevoegdheden betreft.

Als u die nota waarnaar de heer De Gucht verwijst, erover naleest, zult u zien dat er in die aanbevelingen wordt gepleit voor meer homogeniteit in de bevoegdheden. Ik kan moeilijk ontkennen dat het voor een psychosociale dienst in de gevangenis altijd zoeken is naar het juiste evenwicht wat betreft de wederzijdse verantwoordelijkheden. We hebben een aantal initiatieven genomen en we hebben er ook een aantal overgenomen, bijvoorbeeld wat betreft de manier waarop mensen met een drugsproblematiek opnieuw in de samenleving moeten worden opgenomen en de afstemming die daarvoor nodig is in de hulpverlening. Maar het is en blijft natuurlijk een verhaal in deze stand van de bevoegdheidsverdeling waarbij de overheden heel erg zijn aangewezen op samenwerking.

U verwijst naar de conditie van de gevangenissen. Een van mijn laatste beslissingen op het federale niveau in mijn vorige hoedanigheid was net een nieuw plan maken voor de capaciteit van onze gevangenissen. Want daar begint natuurlijk al veel mee. De volgende versies van dat plan worden nu gelukkig uitgevoerd. Uiteraard moeten er heel wat dingen met elkaar worden verbonden indien je dat gevangenisbeleid goed wilt voeren.

Ik heb daarbij nog een laatste reflectie. Federaal minister van Justitie Geens werkt aan een nieuw strafwetboek, waarin de filosofie van de detentie als ultimum remedium zeer expliciet wordt opgenomen. Dat is natuurlijk een belangrijk punt, want daar zal de ijking van de straffen en strafmaten gebeuren. En dat zal misschien een aantal gevolgen hebben voor de gemeenschappen.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Mijnheer Parys, ik heb in 2015 – inmiddels drie jaar geleden – daarover een voorstel ingediend in de Senaat, waarin die verschillende stukken worden besproken.

Mijnheer Bertels, ik heb een algemene opmerking. Natuurlijk is dat een en-verhaal. Ik heb dat trouwens zelf gezegd, vooraleer u dat zei. Mijnheer Parys zegt dat we dat eerst zouden moeten doen op Vlaams niveau, op iets dat volledig binnen het Vlaams niveau ligt. Maar is dat de afgelopen jaren gebeurd? Neen. VDAB heeft dat gedaan, maar is het gebeurd binnen Welzijn? Neen, terwijl bij Welzijn wel duidelijk omschreven staat dat men het ging doen. En toch is het niet gebeurd.

En langs de andere kant zegt men over de gevangenissen: 'Dat is te moeilijk, want dat zit op twee niveaus.' Tja, er zit in dit land heel veel op twee niveaus. Als we ons voortdurend achter die niveaus blijven wegsteken... Met andere woorden, er zal niet meteen iets veranderen op het vlak van recidive om de eenvoudige reden dat het op twee niveaus zit. Misschien moeten we er dan eens over nadenken op welke manier we beter kunnen samenwerken.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de strijd tegen hiv-besmettingen

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik weet niet of tegen iemand zeggen dat hij misschien hiv heeft, direct als een beschuldiging moet worden gezien. Want dan beschuldigen we meteen heel veel mensen die slachtoffer zijn.

Zaterdag staan de mensen die hiv hebben opgelopen in de spotlights. In België zijn dat er ondertussen 17.000 à 18.000. Op 1 december is het Werelddaidsdag.

We hebben gisteren cijfers gekregen van Sciensano die aantonen dat het aantal besmettingen in ons land is gedaald met 2 procent tussen 2016 en 2017, en zelfs met 27 procent tussen 2012 en 2017.

Een bijzondere doelgroep die aandacht verdient, bestaat uit mannen die seks hebben met mannen. Zij maken 49 procent uit van die groep van mensen met hiv.

We zitten op het goede spoor want het aantal hiv-gevallen daalt. Maar er zijn nog altijd tweeduizend mensen met hiv die zich daar niet bewust van zijn en die daardoor misschien, zonder het te weten, de ziekte doorgeven aan een partner met wie ze onveilige seks hebben.

Minister, ik weet dat u op 14 december in dit huis een symposium organiseert over seksuele gezondheid. Mijn vraag is wat u precies zult doen om die tweeduizend mensen te bereiken en om hiv in ons land een halt toe te roepen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Gisteren zijn inderdaad cijfers gepubliceerd. Ik wil deze gelegenheid te baat nemen om erop te wijzen dat er vanuit de gemeenschappen heel wat inspanningen zijn gebeurd inzake hiv-preventie. Ook op federaal vlak en in het bijzonder door minister Maggie De Block werden belangrijke initiatieven genomen.

De vraag die u stelt, gaat over diegenen die niet weten of beseffen dat ze intussen met hiv zijn besmet. Wanneer we de cijfers bekijken, zien we dat die groep de laatste tien jaar enorm is verkleind en dat het moment tussen de besmetting en de diagnose korter is geworden. Dat belet niet dat daar nog heel wat inspanningen inzake preventie moeten worden gedaan. U hebt de doelgroep heel juist benoemd: mannen die seks hebben met mannen. Dat is een van de groepen waarvan we weten dat preventieve inspanningen op hun plaats zijn.

Sensoa is onze partnerorganisatie en ik ben daar bijzonder tevreden over. Wat deze specifieke doelgroep betreft, probeert Sensoa in te zetten op een combinatiepreventie. Zij proberen heel sterk in te zetten op het promoten van het condoomgebruik en op het beschikbaar stellen van condooms en glijmiddel in horecazaken die door deze groep worden bezocht. Verder probeert Sensoa het testaanbod toegankelijker te maken. Er zijn ook online initiatieven om partners tijdig te kunnen wijzen op een mogelijk besmettingsrisico. Wij zullen die initiatieven consequent voortzetten. U hebt terecht verwezen naar de conferentie die wij organiseren. Wij zijn ervan overtuigd dat de inspanningen, specifiek voor deze groep, moeten worden voortgezet en waar mogelijk zelfs geïntensifieerd.

Joris Poschet (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. De Vlaamse Gemeenschap is met 3 miljoen euro per jaar een van de grootste donateurs aan de Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS). Dat is een zeer goede zaak want op die manier kunnen we hiv, dat de voorbije jaren tientallen miljoenen mensenlevens heeft geëist en dat wereldwijd nog altijd mensenlevens eist, een halt toeroepen. De cijfers gaan in de goede richting maar er zijn nog een reeks andere seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's) die in de slechte richting evolueren. Mevrouw Saeys heeft onlangs nog een vraag gesteld over humaan papillomavirus (HPV), gonorroë en chlamydia, die aan een opmars bezig zijn. Hoe wordt werk gemaakt van bewustwording rond die soa's, die even levensbedreigend kunnen zijn als hiv?

De voorzitter: De heer Bogovic heeft het woord.

Franc Bogovic (Open Vld): We zijn de strijd tegen hiv stap voor stap aan het winnen en dat is goed. Dat kan alleen blijven lukken indien Vlaanderen en de federale overheid goed blijven samenwerken. Minister, u verwees er al naar: minister Maggie De Block heeft op federaal vlak verschillende maatregelen genomen die een belangrijke bijdrage leveren aan die strijd, zoals het toestaan van zelftesten, de terugbetaling van anonieme testen, van Pre-Expositie Profylaxe (PrEP) enzovoort.

We zijn er echter nog niet. De beste manier om een hiv-besmetting te vermijden, blijft veilig vrijen. Ik was dan ook geprikkeld door het voorstel dat in Frankrijk nu wordt geïmplementeerd, om condooms onder bepaalde voorwaarden gratis te verschaffen, met een doktersvoorschrift in de apotheek, voor bepaalde merken et cetera. Vlaanderen is bevoegd voor preventie. Mijn vraag aan u is hoe u tegenover dit voorstel staat en of u bereid bent de haalbaarheid hiervan te onderzoeken.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Er is inderdaad vooruitgang geboekt door de samenwerking tussen de Vlaamse en de Federale Regering. Er is een dalende trend, maar aan de andere kant mogen we niet ontkennen dat er jaarlijks nog altijd een hoog aantal mensen met hiv gediagnosticeerd worden. Uit de laatste cijfers van Sciensano, het vroeger Wetenschappelijk Instituut voor de Volksgezondheid (WIV), blijkt dat er jaarlijks nog altijd bijna negenhonderd mensen met hiv gediagnosticeerd worden. We moeten daar blijven op inzetten en we moeten ook blijven inzetten, zoals ook in uw beleidsnota staat, op het bevorderen van seksuele gezondheid, zoals u dat noemt. Preventie van hiv en soa's is daar een onderdeel van.

Minister, u hebt combipreventie vernoemd, maar we constateren op het terrein ook een zekere condoommoeheid. Mensen hebben niet langer het besef dat condooms ook tegen soa's beschermen, niet alleen tegen hiv. Mijn specifieke vraag is dan ook, net zoals bij mijn collega's, of het geen tijd is om een specifieke actie op te zetten om condoomgebruik weer algemeen te promoten.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): De strijd tegen hiv is nog niet gewonnen, maar er zijn de afgelopen jaren en decennia inderdaad grote stappen gezet rond, onder andere, preventie, gezondheid, screening en levenskwaliteit enzovoort. Daardoor krijg je eigenlijk een pervers effect, want in de hoofden van een aantal mensen is de strijd al half gewonnen en de maatschappelijke urgentie lijkt bij een aantal mensen te verminderen. Dan is het natuurlijk belangrijk dat daar sensibiliseringscampagnes op volgen, dat we blijven wijzen op de risico's, dat we erover blijven waken en dat we oog blijven hebben voor het gevaar dat deze ziekte nog steeds vormt.

Mijn vraag is op welke manier u daar de vinger aan de pols houdt en evalueert hoe ons beleid ook effectief meegaat in de nieuwe maatschappelijke verhoudingen en visies op hiv en risicogedrag.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Ik wil een paar bedenkingen formuleren.

Ik denk dat collega Poschet terecht heeft gezegd dat leven met hiv nog altijd een groot probleem is en dat vooral het stigma errond nog een heel erg zware last is om te dragen. Dat gezegd zijnde, een bijzonder kwetsbare groep is de Afrikaanse gemeenschap, die zeer moeilijk te bereiken is met de preventie die wij breed inzetten. Mijn vraag is of er voor die groep bijkomende inspanningen mogelijk zijn.

Ik wil ook inpikken op wat collega Poschet gezegd heeft rond een andere soa, met name humaan papillomavirus (HPV) bij jongens. Ik zou bijzonder graag vernemen of de Vlaamse Regering initiatieven steunt om de preventieve behandeling die nu al voor jonge meisjes bestaat, uit te breiden naar jonge jongens.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik neem aan dat jullie weten dat het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG) op het terrein actief is als het gaat over de Sub-Saharaanse Afrikaanse gemeenschap. Men zegt mij dat ze binnen die groep toch heel wat succes boeken, dus dat is zeker een inspanning die wij moeten volhouden en eigenlijk toont dat duidelijk aan wie zich daar vanuit onze organisaties ook het meest op toelegt.

Ten tweede wilde ik het thema toch iets breder opentrekken, want uw laatste vraag was ook wel de meest pertinente, als u naar de cijfers kijkt. Voor hiv gaan we – laten we zeggen – de goede kant op, maar voor de soa's in het algemeen zijn de cijfers niet zo positief. Dat betekent dat we op dat vlak wel degelijk moeten kijken hoe we de beleidsvoering moeten versterken. We zullen inderdaad campagnes moeten herhalen.

Ik heb niet gesproken over PrEP- en hiv-medicatie. Die hebben geweldig veel voordelen, maar natuurlijk ook een groot nadeel, met name dat ze eigenlijk niet echt effectief of nuttig zijn voor de soa-problematiek.

Dus wat uw vragen over condoomgebruik betreft: op de conferentie die we zullen houden, zullen we het met name ook hebben over de vraag of we nieuwe initiatieven moeten nemen om de preventie van soa's en hiv te versterken. Er zijn overigens al wel een aantal settings waarbij gratis condooms gedistribueerd worden. Het is wel de bedoeling om op die conferentie na te gaan of er de volgende periode nieuwe initiatieven genomen moeten worden.

Een laatste punt. Precies omdat die soa-kwestie zo belangrijk is, is Sensoa, samen met het kenniscentrum, bezig met het ontwikkelen van een richtlijn specifiek gericht op de huisartspraktijken. Sensoa is er namelijk van overtuigd dat huisartsen, zorgverstrekkers die een vertrouwensrelatie hebben met patiënten, beter uitgerust zouden moeten zijn om een gesprek over seksuele gezondheid te kunnen voeren. Dat is een setting die voor de patiënt comfortabel is, er is contact, er is een vertrouwensrelatie. Daarom wil men huisartsen beter ondersteunen om dat gesprek te voeren. Daaraan gekoppeld moet uiteraard bekeken worden of er zorgzaken moeten gebeuren op het vlak van behandeling en of – andere hypothese – de betrokkene ertoe aangezet moet worden om partners te verwittigen.

Er bestaan daar online ook wel wat mogelijkheden voor, zoals Partneralert, om mensen te zeggen: je moet je ervan bewust zijn dat er risico's zijn en misschien moet je toch je partner of degene met wie je seksuele contacten hebt gehad daar ook over verwittigen.

U mag dus verwachten dat wij in het voorjaar van 2019 zullen inzetten op het introduceren van zo'n richtlijn rond seksuele gezondheid, precies vanuit de inschattingen die al in deze vragen aan bod zijn geweest.

Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, ik denk dat het een zeer belangrijke vraag en kwestie is. Uit de tussenkomsten van de verschillende collega's blijkt dat er geen eensluidend antwoord op is. De ene zegt: we moeten meer gratis condooms verspreiden. De andere spreekt over condoommoeheid. PrEP wordt aangehaald als een middel tegen de overdracht van hiv, maar is dan weer niet afdoende tegen andere soa's. We moeten dus eigenlijk streven naar een mix van maatregelen, een 360-gradenaanpak om het geheel aan te pakken, en zeker en vast ook het doel van de VN voor ogen houden.

Een van de Sustainable Development Goals, de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen, is om tegen 2030 aids volledig van de aardbol te verwijderen. Uiteraard moeten de mensen die aan aids lijden, ondersteund worden. Want het klopt, collega De Bruyn, dat er nog altijd een stigma bestaat, ondanks het feit dat er grote vooruitgang is gemaakt. Heel veel mensen weten nog altijd niet in hoeverre het gevaarlijk of ongevaarlijk is. Daaraan moeten we blijven werken.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.39 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.46 uur.*

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen – 1663 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 6

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Voorzitter, ik wil de aandacht van de collega's erop vestigen dat er nog een amendement is ingediend na het verslag, in samenspraak met de beleidscel van de minister. Het zou ons als parlement sieren indien we dat amendement zouden goedkeuren want het is een rechtzetting van een technische vergetelheid. Dat moet ervoor zorgen dat de belastingverhoging voor verboden automatische ontspanningstoestellen waarin is voorzien, ook daadwerkelijk kan worden geheven, want daarmee wordt de grondslag aangegeven, en die grondslag was in de vorige versie wegens een technische vergetelheid niet opgenomen. Ik hoop dus dat de collega's dat amendement kunnen steunen, dat is opgemaakt in samenspraak en met toestemming van de minister, als ik het goed heb begrepen.

De voorzitter: Mijnheer Bertels, ik moet u feliciteren voor het feit dat u dat in dat ontwerp van decreet hebt gezien.

Jan Bertels (sp.a): Ik heb begrepen van een ervaren fractieleider van een andere fractie dan de mijne dat dat niet zo'n evidentie is.

De voorzitter: Dat klopt. Dat is inderdaad ook zo. Als je straks dus de naam Bertels ziet staan, dan betekent dat dat dat amendement eigenlijk in samenspraak met de minister is ingediend omdat de heer Bertels die opmerking heeft gemaakt. Dat is zeer positief. De wereld zou er heel anders uitzien.

Mijnheer de fractievoorzitter, voelt u zich aangesproken?

De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Inderdaad. Ik heb dat ook in de koffiekamer gezegd. De heer Bertels daagde me wat uit om dat hier te herhalen, maar ik vind dat terecht. Als een individueel parlamentslid een dergelijke vergetelheid vaststelt vanop de oppositiebanken en dat op een constructieve manier in een amendement giet, dan verdient dat inderdaad enorm veel waardering. Dat is parlementair werk op zijn best. Zeker vanuit de oppositie vind ik dat niet evident. Ik vind dat de heer Bertels daar inderdaad voor in de bloemetjes mag worden gezet. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord.

Paul Cordy (N-VA): Ik wil me bij deze opmerkingen van collega Somers aansluiten. Het is inderdaad een terechte technische rechtzetting, het is goed dat we dat op die manier toch nog tijdig kunnen verbeteren en rechtzetten.

Kort nog eventjes over het ontwerp van decreet zelf. Daarmee wordt de laatste oneigenlijke gewestbelasting weggewerkt. Dat is nog een overblijfsel van de vijfde staatshervorming, die hiermee wordt afgerond. Het gaat niet over een spectaculair grote belasting. De orde van grootte is 70 miljoen euro. Dat is natuurlijk niet het groot lot voor de Vlaamse belastingen, maar het is wel een toevoeging aan onze fiscale codex. Het betekent ook een rationalisering en een stroomlijning van die inning van de belasting, en vooral, het geeft een instrument om in de toekomst ook via fiscale weg op het domein Welzijn sturend te werken, inzake preventie en dergelijke zaken meer. Dat is nu nog niet gebeurd, maar ik verwacht dat dat in de toekomst natuurlijk ook wel zal gebeuren.

Tot slot, dit is een stapje op weg naar meer Vlaamse fiscale autonomie, en we verwachten dat dat in de toekomst nog veel meer wordt. Het is de verantwoordelijkheid van de partijen in dit parlement dat die fiscale autonomie in de toekomst maximaal wordt uitgebreid.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik zal een korte toelichting geven. Als de parlementsleden dat doen, dan wil ik dat ook wel doen. Voorzitter, collega's, uiteraard ben ik er heel tevreden mee dat Vlaanderen als eerste gewest in dit federale land de volledige inningsautonomie zal uitoefenen over zijn gewestbelastingen. Wij verzorgen nu zelf de inning en dat heeft uiteraard het voordeel dat we niet langer afhankelijk zijn van de federale overheid voor de technische haalbaarheid van bepaalde maatregelen. De inning wordt ook transparanter voor de burger. Zowel de regelgeving als de inning zit nu bij dezelfde overheid. Als dat bij verschillende overheden zit, stoot dat vaak op een muur van onbegrip.

We kunnen vanaf nu ook meer investeren in informatisering en efficiëntie. We hebben gezien dat de FOD Financiën jarenlang prioritair heeft geïnvesteerd in btw, personenbelasting en vennootschapsbelasting. Het is logisch, als we weten dat belastingen worden overgedragen, dat daar nog weinig in wordt geïnvesteerd. Dat kunnen wij nu wel doen. Wij kunnen dan ook die inhaalbeweging doen. We gaan 1,65 miljoen euro investeren in de informatisering van de processen. De belastingplichtigen zullen hun aangiften online kunnen indienen. 112 ambtenaren maken nu de overstap van de federale overheid naar de Vlaamse, waarvan wij ongeveer een derde zullen inzetten op handhaving en controle.

Ik dank tot slot de heer Bertels voor zijn gedreven inzet en voor het amendement dat hij heeft ingediend, om die technische vergetelheid recht te zetten. *(Applaus)*

De voorzitter: Voor degenen die uit het Koffiehuis komen: er was al geapplauddiseerd voor de heer Bertels. *(Gelach)*

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1663/5)

– De artikelen 1 tot en met 36 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Op artikel 37 is er het beroemde amendement-Bertels. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1663/6)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– De artikelen 38 tot en met 65 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over een openbare radio- en tv-zender voor ouderen

– 1757 (2018-2019) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media over het verzoekschrift over een openbare radio- en tv-zender voor ouderen.

De heer Poschet, verslaggever, heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Op donderdag 21 juni 2018 besloot de commissie om het verzoekschrift over een openbare radio- en tv-zender voor ouderen ten gronde te behandelen. De commissie legde het verzoekschrift voor aan de Vlaamse Regering. Op 3 september bezorgde Vlaams minister Sven Gatz de commissie per mail het regeringsstandpunt. De essentie van die mail was als volgt.

Eerder dan de doelgroep van de ouderen als een niche te benaderen, waakt de VRT over een inclusieve en generatie-overbruggende aanpak. De VRT probeert haar aanbod op zo veel mogelijk manieren te ontsluiten. De omroep maakt zijn aanbod ook zo toegankelijk mogelijk, onder andere met behulp van ondertiteling en audio-descriptie. De VRT bedient geen enkele leeftijdsgroep beter, frequenter en intensiever dan de 'ouderen'. In 2017 bereikte de VRT wekelijks 93,7 procent van de 65-plussers, terwijl de norm maar 75 procent is, en dat zowel voor televisie als voor radio. De openbare omroep is vandaag de omroep die meer dan boven de norm de ouderen bereikt. Dat de ouderen hun gading niet zouden vinden in het aanbod van de VRT, lijkt dan ook overdreven. Bovendien riskeert dit ook op Europese bezwaren te stoten inzake staatssteun. De Europese Commissie zou dergelijk initiatief mogelijk kunnen bestempelen als marktverstorend, indien met overheidsmiddelen dergelijke omroepkanalen voor ouderen in concurrentie zouden gaan met overheidsmiddelen. De minister ziet dus weinig concrete actiemogelijkheden, zeker niet vanuit het mediabeleid, voor de opstart van een extra VRT-kanaal. Bovendien wil de minister Eclips TV, een privé-initiatief dat zich richt op ouderen, alle kansen bieden.

Op donderdag 18 oktober heeft de commissie zich eenparig akkoord verklaard met dat regeringsstandpunt.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? *(Instemming)*

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Bart Caron, Katia Segers en Björn Rzoska betreffende het afkoppelen van uitzendingen via antenne (DVB-T) – 1768 (2018-2019) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Bart Caron, Katia Segers en Björn Rzoska betreffende het afkoppelen van uitzendingen via antenne (DVB-T).

De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, collega's, de spoedhandeling is het gevolg van het feit dat de VRT op 1 december DVB-T (Digital Video Broadcasting Terrestrial) wil afschakelen. DVB-T is de ethertelevisie voor mensen die digitaal maar met een antenne naar de openbare omroep kijken, een dienst die vele jaren gratis is aangeboden en waar de VRT nu mee wil stoppen. Als we snel nog iets willen doen, is het dus hoogdringend.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Ik stel voor om de hoogdringendheid niet goed te keuren omdat de datum van 1 december al heel lang gekend is. We kennen die al maanden. Dit hier nu drie dagen voor 1 december in het parlement brengen, is natuurlijk erg laattijdig. Zoiets doe je ook niet, tenzij je dit technisch heel goed voorbereidt. Er zijn al heel veel procedures gestart die je niet in een klap kunt omdraaien. We stellen voor om dit naar de commissie te verwijzen.

Bart Caron (Groen): Er is in de commissie naar aanleiding van de beleidsbrief en bij andere gelegenheden al over dit thema gediscussieerd. Vorige donderdag heeft de minister verklaard dat hij een addendum wil maken bij de beheers-overeenkomst van de VRT. Dan stelt zich de gelegenheid om dit er ook in te zetten. Daarom is de hoogdringendheid wel degelijk geldig naar onze mening.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van Bart Caron, Katia Segers en Björn Rzoska betreffende het afkoppelen van uitzendingen via antenne (DVB-T) naar de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media verwezen.

Bart Caron (Groen): Ik leg me uiteraard neer bij de stemming. Zo gaat dat in een democratie. Ik wil toch nog het volgende zeggen, voorzitter. Ik heb er geen probleem mee dat mijn collega's het inhoudelijk niet eens zijn met het voorstel, maar dat ze daar dan verdorie voor 1 december ook eens voor uitkomen in plaats van dit na 1 december te doen door het naar de commissie te verschuiven. Heb

de politieke moed om een keuze te maken! Dat is alles wat ik kwijt wil. (*Applaus bij Groen, sp.a en het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

HULDE

De voorzitter: Dames en heren, vooraleer we overgaan tot de stemmingen, vraag ik uw aandacht voor twee afscheidsspeeches voor twee collega's. De eerste afscheidsspeech is voor de heer Bart Nevens.

Beste collega's, vandaag nemen we afscheid van Bart Nevens, Vlaams Parlements lid voor de N-VA en voormalig eerste schepen in Kortenberg. Collega Nevens is voorgedragen als gedeputeerde voor de provincie Vlaams-Brabant. Hij krijgt daar de belangrijke portefeuille van Leefmilieu.

Beste Bart, vanuit het werkersmilieu en een lokaal engagement zocht u uw weg naar de politiek: eerst als gemeenteraadslid, vervolgens als schepen van onder meer Milieu, nadien als schepen van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening, en eerste schepen, dit alles in uw thuisbasis Kortenberg.

Vier jaar geleden kwam u in het Vlaams Parlement terecht. Uw inzet voor een groene en Vlaamse gordel rond Brussel trok u toen door naar het regionale niveau. U gaf er uw baan als hersteller van centrale verwarming en sanitair voor op. Dit laatste deed u 'met spijt in het hart', want u had 'altijd heel graag als arbeider gewerkt'. Onder de mensen zijn, in daad en kracht: het was en is u op het lijf geschreven.

De ervaring die u in het bedrijfsleven opdeed, klonk ook door in het parlement. Het kwam tot uiting in uw rol als ondervoorzitter van de commissie Leefmilieu. Zo zorgde u ervoor dat installateurs van hernieuwbare-energie-installaties geen drie jaar moeten wachten om hun certificaat te krijgen.

Al even pragmatisch en bekommerd om het milieu kwam u ook tussen op het vlak van natuurbehoud, waterverontreiniging, zwerfvuil en afvalverwerking. Een van uw grote specialiteiten was vuilniszakken. Wat dat laatste betreft, veegt u niet alleen voor eigen deur. U veegt ook voor onze eigen parlementaire deur. Zo schreef u mij een brief waarin u vroeg de blikjes in ons Koffiehuis te vervangen door glazen flessen.

Dit activisme typeert u en legde u eveneens aan de dag in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand. U zette zich in voor de problematiek van de geluidshinder rond de luchthaven van Zaventem. U kwam op voor de levenskwaliteit van de omwonenden.

Beste Bart, vanaf december kunt u uw strijd voor een beter milieu en tegen de uitbreiding van de luchthaven van Zaventem voortzetten bij de bestendige deputatie van de provincie Vlaams-Brabant. U krijgt er het gezelschap van Tom Dehaene, een ander gewezen lid van dit parlement.

Beste Bart, in naam van het gehele parlement wens ik u veel succes met uw nieuwe job. Het ga u goed. (*Applaus*)

Bart Nevens (N-VA): Collega's, je weet wat je moet doen als je hier meer spreektijd wilt hebben dan twee minuten: je moet je ontslag indienen. Dank u voor de mooie woorden, voorzitter.

Collega's, geachte ministers, zoals de voorzitter daarnet heeft aangegeven, vertrek ik inderdaad richting de provinciale deputatie van de provincie Vlaams-Brabant. En

de bevoegdheden die ik er zal opnemen, zullen logischerwijze in de lijn liggen van mijn werkzaamheden hier als lid van de commissie Leefmilieu.

Mijn moeder was 14 jaar toen ze als dienstmeid naar Brussel werd gestuurd. Mijn vader was bankwerker, niet in de Nationale Bank maar bij de NMBS. Hij was wagenschouwer en hij moest toezien op de dikte van de treinremmen. Hij is daardoor ook met asbest in aanraking gekomen, en hij heeft asbestose opgelopen. Daardoor is hij vroegtijdig overleden. Ik wil maar zeggen dat mijn positie, gelet op mijn achtergrond als arbeider, niet zo eenvoudig was.

Ik heb ook een aantal moeilijke momenten gehad. Het eerste moeilijke moment was hier het inlichtingenblad invullen voor volksvertegenwoordigers, waar ze de titels en verdiensten vroegen, en de titels van de boeken die men schreef. Daar kon ik gelukkig ook een aantal diploma's aan toevoegen, zoals mijn zwembrevet van 1000 meter.

Ik wil maar zeggen dat het niet eenvoudig is om als arbeider in dit milieu terecht te komen, tussen advocaten, dokters en allerlei. Maar ik mag zeggen dat ik hier mijn weg wel gevonden heb. Ik wil daarvoor ook iedereen danken, in het bijzonder de diensten: de mensen die hier dag in, dag uit klaarstaan om onze taken als Vlaams volksvertegenwoordiger te helpen vervullen. Zij staan steeds in de schaduw. Men hoort ze niet, maar ze zijn hier dag en nacht aanwezig. Ook al staat je wagen om twaalf uur 's nachts nog in de garage geparkeerd, je kunt hier altijd binnen. Die mensen verdienen zeker een applaus. (*Applaus*)

Het waren vier boeiende jaren, en ik denk wel dat ik mag zeggen – maar ik laat het aan u over – dat ik een klein steentje heb kunnen verleggen in deze grote rivier. U hebt daar een aantal verwezenlijkingen opgenoemd, en ja, collega's, ik was het die de blikjes uit de koffiekamer heeft laten verwijderen. Bij deze mijn verontschuldiging. Maar als we iets willen doen aan het leefmilieu, dan moeten we zorgen dat we bij onszelf beginnen. Hier wordt veel gepraat over wat we zouden kunnen doen en wat we zouden moeten doen. Maar voor mij is het altijd belangrijk wat we zelf kunnen doen. En als die zes miljoen Vlamingen stoppen met een aantal zaken, zoals te vaak de wagen gebruiken, of zwerfvuil weggooiën, dan komen we veel verder dan alle regels en alle wetten die we hier willen of zouden maken.

Maar ik ga ermee stoppen, ik ga over naar de provincie. En ik hoop daar ook mijn bijdrage te leveren, met hart en ziel, zoals ik dat de voorbije jaren gedaan heb. Ik wil iedereen bedanken die mij hier gesteund heeft vanaf de eerste dag. En we zien elkaar zeker en vast nog terug. (*Applaus*).

De voorzitter: Dames en heren, wij nemen vandaag ook afscheid van collega Kathleen Helsen. Zij heeft te kennen gegeven dit parlement te verlaten om vanaf volgende week gedeputeerde te worden in de provincie Antwerpen.

Beste Kathleen, u kwam voor het eerst als CVP-verkozene in het Vlaams Parlement op 27 januari 1998 als opvolger voor Herman Candries, die toen ontslag nam. Daarvoor was u leerlingenbegeleidster bij het toenmalige PMS-centrum in Turnhout en maatschappelijk assistente bij het dagcentrum voor mensen met een mentale beperking. U was ook actief in het OCMW van Aarschot.

Maar u koos voor een politieke carrière omdat u zoals u toen zei 'altijd de drang hebt gevoeld om mensen zoveel mogelijk te helpen'. U werd in 2004, 2009 en 2014 herverkozen als Vlaams Parlementslid.

U was in 1998 al goed vertrouwd met de politiek: u werd reeds op 23-jarige leeftijd gemeenteraadslid en na twee jaar, in 1991, schepen in de gemeente Herselt. En de omgeving waar u nu naar terugkeert, het provinciale niveau, is voor u

vertrouwd terrein, want u was van 1 januari 1997 tot 26 januari 1998 en van 1 januari 2000 tot 12 juni 2004 al een actief provincieraadslid.

Beste Kathleen, enerzijds begrijp ik volledig dat u na zovele jaren als Vlaams volksvertegenwoordiger nieuwe politieke uitdagingen opzoekt, zeker omdat u nu als provinciaal gedeputeerde aan de kant van de uitvoerende macht komt te staan. Maar anderzijds vind ik het bijzonder jammer dat iemand met zoveel ervaring dit halfrond verlaat. Die ervaring is immers nodig om een kwalitatief goed parlementslicd te kunnen zijn: dossierkennis, inzicht in de procedures van het parlement én kennis van de kneepjes van het vak kun je alleen maar door de jaren heen opbouwen.

Ik vind het bovendien spijtig omdat u niet het eerste het beste parlementslicd was. In het begin zat u nog in de schaduw van de alomtegenwoordigheid van voormalig Vlaams minister en parlementslicd Luc Martens. Daar heb ik trouwens ook nog naast gezeten. Dat was zeer interessant, moet ik zeggen. Maar door de jaren heen stelde u zich meer en meer op het voorplan, wat in deze legislatuur resulteerde in het voorzitterschap van de Commissie voor Onderwijs. Onderwijs vormt dan ook de belangrijkste rode draad in uw politieke werk. U was van bij het begin logischerwijze een zeer actief lid van de Commissie voor Onderwijs. U was mee gangmaker van de hervormingen van een reeks belangrijke onderwijsdossiers, zoals de totstandkoming van de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's), de nieuwe eindtermen en het M-decreet, om er maar enkele te noemen.

Maar in het bijzonder hebt u in al die onderwijsdossiers steeds veel aandacht gehad voor de leerlingen zelf. Het charmeert u dat uw bekommernis uitging naar de kinderen en jongeren die het wat moeilijker hebben, kinderen met specifieke onderwijsbehoeften. Uw zorg was immers álle kinderen de kans te geven om zich maximaal te ontplooiën. Uw strijd voor betere onderwijskansen voor kinderen en jongeren kanaliseerde u door middel van tal van initiatieven, tussenkomsten en vragen in de parlementaire vergaderingen. U ging daarbij de dialoog aan, in het besef dat u in de eerste plaats moet luisteren om over de partijgrenzen heen uw collega's voor uw zaak te winnen. Grote woorden of felle stemverheffingen, waar de media zo tuk op zijn, waren niet aan u besteed. Ik heb ze tenminste nooit gehoord, ik weet niet hoe het in de commissie was. Dit heeft nochtans niet belet dat uw parlementaire werk het onderwijs in Vlaanderen mee gestalte heeft gegeven, in het bijzonder wat de welzijnskant van het onderwijs betreft.

Uw politieke hart klopte niet alleen voor de leerlingen in het onderwijs. Er was ook plaats voor uw eigen streek, de Kempen. U pleitte in het verleden al diverse malen voor de noden van mensen in uw streek, namelijk voor een betere mobiliteit, meer onderwijsmogelijkheden en meer aandacht voor tewerkstelling. Nu u de overstap maakt naar de deputatie van de provincie Antwerpen, kunt u zich volledig toeleveren op deze bezorgdheden. Ik ben ervan overtuigd dat u met de ervaring die u hier in het parlement hebt opgedaan, voor de Kempenaars heel veel zult kunnen verwezenlijken. De initialen van uw naam, met de 'K' voor 'Kempen' en de 'H' voor 'Herselt', vormen alvast een mooie slogan voor uw volgende provinciale verkiezingen.

Beste Kathleen, het was een voorrecht om hier als collega met u te mogen werken. Ik wens u veel succes toe met uw verdere loopbaan. Ik kom u ongetwijfeld eens opzoeken bij de bestendige deputatie van Antwerpen. (*Applaus*)

Kathleen Helsen (CD&V): Dank u wel, voorzitter, voor deze mooie woorden.

Collega's, ik ben na bijna zestien jaar vooral heel dankbaar voor het feit dat ik in de politiek zoveel heb kunnen doen voor onze samenleving. Ik ben hier in de jaren negentig snel binnengekomen maar ook bijna even snel buitengewandeld.

Sinds 2004 heb ik hier onafgebroken, vind ik zelf, mooie dingen kunnen doen. Ik heb dit huis altijd als een open huis ervaren, waarin ik mezelf ook enorm thuis voelde.

Ik heb mij vooral toegelegd op Onderwijs. Collega's, ik kan u zeggen dat ik dat altijd het belangrijkste beleidsdomein van Vlaanderen zal vinden omdat wij in de commissie Onderwijs en uiteraard ook hier in de plenaire vergadering trachten om onze kinderen en jonge mensen optimale kansen te bieden om de toekomst tegemoet te gaan. Dat zal ook de toekomst van onze regio Vlaanderen uitmaken. Vandaar dat ik het altijd heel mooi heb gevonden dat ik actief kon zijn in deze commissie.

Ondertussen heb ik tijdens deze bijna zestien jaar bijna alle onderwijsniveaus voor de tweede keer mogen hervormen. Ik denk dat het nu tijd is voor een nieuwe uitdaging waarin ik uiteraard onze jonge mensen en het onderwijs niet volledig zal loslaten.

Collega's, ik heb met jullie heel veel fijne momenten meegemaakt. Ik heb hier echt heel fijne mensen leren kennen die ik enorm waardeer.

Ik heb ook enorm boeiende discussies kunnen voeren waaruit ik veel heb geleerd en waarin ik ook heb getracht om veel met jullie te delen. Ik denk dat we hier de voorbije jaren ook belangrijke beslissingen hebben genomen die voor Vlaanderen stappen vooruit zijn.

Ik ben niet alleen jullie, collega's, heel dankbaar voor wat ik van jullie heb gekregen, maar, voorzitter, ook het personeel. Mijn collega heeft het daarnet ook gezegd: ik vind dat we in dit parlement schitterend personeel hebben op wie wij als parlamentslid echt kunnen rekenen. Ze staan altijd voor ons klaar en ze geven het beste van zichzelf. Ik vind dat we dat toch wel enorm moeten waarderen. *(Applaus)*

Wat mijn pad de volgende zes jaar ongeveer zal zijn, is duidelijk. Ik zal mij inzetten in de deputatie in Antwerpen. Mijn bevoegdheden zijn ondertussen bekend. Het gaat om Werk, Economie, Wonen, Flankerend Onderwijsbeleid, Innovatie, Plattelandsbeleid: een hele boterham om straks mooie dingen mee te doen.

Ieder van jullie, wat jullie traject de volgende jaren ook zal zijn, wens ik heel veel succes. Eerst met de volgende maanden die hier nog moeten worden gepresteerd, maar ik wens ieder van jullie ook in mei heel veel succes om er hier een mooi, sterk parlement van te maken om in de volgende legislatuur een krachtig beleid voor Vlaanderen te voeren.

Veel succes voor ieder van jullie, maar vooral heel veel dank voor de mooie momenten die ik samen met jullie heb mogen beleven. Dank u. *(Applaus)*

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen – 1663 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 6

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 4, van Jan Bertels, op artikel 37.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
104 leden hebben ja geantwoord.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het aldus geamendeerde artikel 37.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
104 leden hebben ja geantwoord.

Artikel 37 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
104 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 5 december 2018 om 14 uur.

Ik verwacht de fractievoorzitters ten laatste binnen tien minuten in de Bureauzaal.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 17.17 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Cindy Franssen, Michèle Hostekint, Martine Taelman, Karim Van Overmeire, Daniëlle Vanwesenbeeck: ambtsverplichtingen;

Sonja Claes, Ingeborg De Meulemeester, Yamila Idrissi, Freya Saeys, Ann Soete, Sabine Vermeulen: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Katia Segers

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens,

Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn,

Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants